

V Muzeu umění
si „hráli“ edukátoři
z celé republiky →

MEDITACE
V KRESBÁCH
INGE KOSKOVÉ

PROFIL

Vladimír Pospíšil

„Přihlásit se do Muzea
umění byla velká drzost“

**Velkolepý koňský
balet málem
zruinoval pokladnu
císaře Leopolda I.**

ROZHOVOR

Theodor Mojžíš

„Biskup Karel je postava,
kterou je potřeba
vynést na světlo Boží“

#muzeumumeni

TU Talentovani Umělci sdílel(a) vaše album.
7 listopad v 10:49

O víkendy jsme si v Muzeu umění Olomouc užili pozoruhodný workshop umělkyně Adély Součkové, který nás velmi zaujal svým přístupem - kresba zde nebyla pouze výsledným dílem, ale i performativním procesem.

Více o tvorbě Adély Součkové lze nalézt na:
<http://www.adelasouckova.com/home/>

Muzeum umění Olomouc přislal(a) 6 nových fotek do alba Adela Souckova: Plynutí času — s Ludmíla Sítzová v Muzeu umění Olomouc...
6 listopad v 11:58

Víkendový workshop Adély Součkové byl zaměřen na performativní a tělesný přístup ke kresbě. Součástí byla práce vycházející z Body weather – propojující krajiny...

Zobrazit další

Hana Evans, Olomoucké Ženy a 2 další

To se mi líbí Komentář Sdílet

struflida • Follow
Muzeum umění Olomouc

struflida Bozami výstava Plynutí času Jozefa Jankoviče @muzeumumeniolomouc #jankovic #muzeumumeniolomouc #stalozacito #modernart #kresba #vibe

29 likes
October 16

Add a comment...

jakubaly • Follow
Muzeum umění Olomouc

jakubaly Nechtě Jankovič, muzeumumeniolomouc

1 like
October 16

Add a comment...

ceadspace • Following
Muzeum umění Olomouc

ceadspace Zřka bože v @muzeumumeni: zápisná výstava Jozefa Jankoviče "Plynutí času" #jankovic #muzeumumeniolomouc #muzeumumeni #galeriesatrazky

1 like
October 16

Add a comment...

hospodynka • Following

hospodynka Dnes nastal v práci tenký středový... #muzeumumeni #muzeumumeniolomouc #přední ústí Jeronyma Fraňského

12 likes
October 16

Add a comment...

#CultureCZ @culture_cz Sledovat

#Exhibition @muzeumumeni #Olomouc #Synagogue (1897 – 1939), #Jewish community in the city's #history [muo.cz/en/exhibitions ...](http://muo.cz/en/exhibitions...) #culture #art

Přeložit z angličtiny

9:02 - 7. 11. 2017

Uživatelé Olomoucký kraj, Visit Czech Republic, Jewish Tweets a další (7)

Art of Olomouc sdílel(a) vaši událost.
1 listopad v 13:03

Výstavou Jozef Jankovič - komentovaná prohlídka v Muzeu umění Olomouc vás provede její kurátorka Olga Staníková...

LIST 1 Jozef Jankovič - komentovaná prohlídka
st 10:00 - Muzeum umění Olomouc - Olomouc
7 se zúčastnilo - 27 za zájem

Martin Jáborek, Petra Šobáňová a 2 další

To se mi líbí Komentář

#CultureCZ @culture_cz Sledovat

#Show Me Something Natural is presented by #Czech #artist Veronika Přikrylová @muzeumumeni of the #Theater of #Music [muo.cz/en/exhibitions ...](http://muo.cz/en/exhibitions...)

7:20 - 16. 11. 2017

1 lajk

Uživatelé Visit Czech Republic, Olomoucký kraj, Olomoucký deník a další (6)

Český rozhlas Olomouc
2 listopad v 9:32

Oběti násilných trestných činů, dočasně předměty, lékařský výzkum, ale i portréty dětí nebo mnohovrstevnaté krajinné studie. To vše spojuje jméno slavné olomoucké fotografky Mileny Valuškové. Její tvorbu nedávno vystavovalo Muzeum umění Olomouc. Poslechněte si rozhovor, který připravila Zora Ježková.

Tichá místa fotografky Mileny Valuškové
Oběti násilných trestných činů, předměty, dočasně předměty, lékařský výzkum, ale i portréty dětí nebo mnohovrstevnaté krajinné studie. To vše spojuje jméno známé olomoucké fotografky Mileny Valuškové.

ROZHLAS.CZ

Marie Kamrářová a Ivan Galo

5 sdílení

To se mi líbí Komentář Sdílet

Sochy a města @sochymesta Sledovat

Bydlet společně. České kolektivní domy a jejich proměny v čase se jmenuje výstava, kterou připravilo olomoucké @muzeumumeni. Přiblíží architektonický fenomén 20. století a jeho podoby v Československu. Výstava o minulosti i budoucnosti sdíleného bydlení začíná 16. listopadu.

18:08 - 14. 11. 2017

z návštěvní knihy

19. 10. 2017

Lucia A HOUZA

22. 10. 2017

Líbilo se nám to tu i vzhledem k menším dětem.
Lajmánek interakcí epizode...
2. VS VYDRY NOVÉ MĚSTO N. NETUŠÍ

Flouček
Jilka
20. 10. 2017

20. 10. 2017

Líbilo se nám i to, čemu jsme nepochopili.
Gymnázium Kroměříž, Septima třetí

Jonda, Benda, dobře
dobře vzhledem
Zrodil se nová

Stáde

29. 10. Nejlepší Muzeum vůbec! ☺

OBSAH

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC

patří k nejvýznamnějším institucím svého druhu v České republice. Představuje výtvarnou kulturu od nejstarších dob po současnost. Zřizovatelem Muzea umění Olomouc je Ministerstvo kultury České republiky. Významně je podporuje Olomoucký kraj a Statutární město Olomouc.

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Denisova 47, Olomouc

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Václavské náměstí 3, Olomouc

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ

Sněmovní náměstí 1, Kroměříž / Arcibiskupský zámek

OTEVÍRACÍ DOBA

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

út – ne 10–18 hodin

Každou neděli vstup volný.

Každou první středu v měsíci

vstup volný od 18.00 do 20.00 hodin.

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ

Zámecká obrazárna:

leden – březen / zavřeno

SAMOSTATNÉ VSTUPNÉ

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Základní: 70 Kč | Snížené: 35 Kč

Rodinné: 140 Kč (2 dospělí +1–3 děti 6–18 let)

SPOLEČNÉ VSTUPNÉ DO OBOU OBJEKTŮ

Základní: 100 Kč | Snížené: 50 Kč

Rodinné: 230 Kč | Školní skupiny: 10 Kč/os.

VSTUPNÉ DO OBJEKTŮ

DUCHOVNÍ OSY MORAVY – D.O.M.

VELKÝ OKRUH

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

ARCIBISKUPSKÝ ZÁMEK V KROMĚŘÍŽI

(REPREZENTAČNÍ SÁLKY, ZÁMECKÁ OBRAZÁRNA)

Základní vstupné: 180 Kč

Snížené vstupné (studenti, senioři): 120 Kč

Rodinné vstupné: 420 Kč

Vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů

po dobu jednoho kalendářního roku.

MALÝ OKRUH

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Základní vstupné: 100 Kč

Snížené vstupné (studenti, senioři): 50 Kč

Rodinné vstupné: 230 Kč

vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů

po dobu dvou dnů

* V neděli zavřeno

Informace/pokladna: 585 514 241

www.muoc.cz

4	Meditace v kresbách Inge Koskové
7	Kalendárium
8	V Muzeu umění si „hráli“ edukátoři z celé republiky
9	PROFIL Vladimír Pospíšil „Přihlásit se do Muzea umění byla velká drzost“
13	KRÁTCE – Skříňka Libuše Šlezarové / Dny židovské kultury korunoval návrat vzácné tóry / Století relativity nabídne nová díla, osvětlení i audioprůvodce
14	Jankoviče nejlépe vystihuje české slovo dřič, říká Ivan Jančár
16	Rozlomená doba mezi úzkostí a slastí
18	Kolektivní domy mají své místo i v architektuře budoucnosti
20	Pestrý podzim byl ve znamení nových výstav
22	Velkolepý koňský balet málem zruinoval pokladnu císaře Leopolda I.
24	abstrakce.PL / 1945–2017
26	CEAD – Muzeum umění Olomouc doplnilo sbírku akčního umění
27	CEAD – Božena Kowalska / Filmový dokument zmapuje tvorbu Monogramisty T.D
28	Filmart představuje umělecké filmy už téměř osm let
29	ROZHOVOR Theodor Mojžíš „Biskup Karel je postava, kterou je potřeba vynést na světlo Boží“
33	Spolek přátel MUO vyrazil do Albertiny i na Richtera do Prahy
34	Zápůjčky
35	Doplňování sbírek
36	Divadlo hudby uvede
38	Dětem

MINISTERSTVO
KULTURY

Olomoucký kraj

ARCIBISKUPSTVÍ
OLOMOUCKÉ

muzeion

časopis Muzea umění Olomouc
čtvrtletník – číslo 1/2018

Vydává: Muzeum umění Olomouc,
Denisova 47, 771 11 Olomouc
IČ: 75079950

Redakce: Tomáš Kasal, Lukáš Horák (Telefon: 585 514 282,
e-mail: pr@muoc.cz), Petr Dvořák, Alexandr Jeništa, Barbora
Kundračíková, Ladislav Daněk

Foto: Tereza Hrubá, Markéta Ondrušková, Zdeněk Sodoma,
Lenka Havelková, Hana Lamatová

Grafická úprava / předtisková příprava: Petr Šmalec

Titulní strana: Setkání edukátorů ve výstavě *Plynutí času*

Foto: Zdeněk Sodoma

Tisk: PROFI-TISK GROUP, s.r.o.,
Krakovská 14, Olomouc

Náklad: 1000 ks | Neprodejné

Vytištěno na recyklovaném papíru.

Registrace MK ČR E 22322 | ISSN 2464-5710

Máte-li zájem dostávat časopis pravidelně, staňte
se členem Spolku přátel Muzea umění Olomouc.

MEDITACE
V KRESBÁCH
INGE KOSKOVÉ

Muzeum moderního umění

8. 3. — 8. 7. 2018

Krajina, stromy, portréty přátel, lidské tělo ale i hudba nebo mandaly, to jsou časté náměty tvorby přední české kreslířky – Inge Koskové. Ve svých dílech reflektuje především duchovní rozměr svých námětů. Odráží se v nich často její záliba v józe nebo hudbě. Průřez její životní tvorbou ukáže od 8. března nová výstava v Muzeu moderního umění.

„Inge Kosková věnovala většinu svého života kresbě a postupně se propracovala mezi naše nejvýznamnější kreslíře. Žije a tvoří v Olomouci, kde má tento výtvarný projev velkou tradici, dokonce se dá mluvit o fenoménu olomoucké kresby. Ona sama pak patří k jeho nejvýznamnějším představitelům,“ zdůrazňuje kurátor výstavy Ivo Binder.

Ve své tvorbě se zabývá několika náměty. Mezi ty, které ji oslovily hned na začátku umělecké kariéry, jsou příroda a její proměny. „Reflexe přírody nemůže na naší výstavě chybět. U kresby Inge Koskové je ale důležité říct, že dávno opustila její veristické zobrazení a spíše ji zajímá to, co v nás náměty vyvolávají. To je to podstatné na jejím výtvarném jazyku. Pro její kresbu je také příznačné neustálé směřování ke zjednodušení, k minimalistickému pojetí. Je to pro ni výrazový prostředek meditačních úvah o životě a věcech, se kterými se v něm setkáváme,“ objasňuje Ivo Binder.

„Má vytříbenou schopnost reduktivního myšlení, svůj projev koncentruje na to nejpodstatnější. To ji přivedlo až k radikálním kresbám, jimiž se snaží své niterné pocity vyjádřit jednou čarou. Významnou součástí kompozice je přitom také bílá plocha papíru nepokrytého kresbou,“ doplňuje kurátor.

Psaní, 5. 4. 1985, pero, tuš

Lidé, 16. 8. 1981, pero, tuš

Inspirace lidským tělem

Dalším velkým tématem v dílech Inge Koskové je lidské tělo, tělesnost a pohyb. „Tou prvotní inspirací byla dávná návštěva britského baletu v Olomouci, která ji velmi oslovila. Je to už vlastně několik desetiletí zpátky. Nicméně ten vjem z představení se stal podnětem celé řady figurálních kreseb,“ připomíná Binder.

V kresbách najdeme nejen tanečníky, lépe řečeno reflexi jejich vzájemných vztahů, ale také třeba zápasníky. Kosková se nebrání ani klasickým námětům, jako je snímání Ježíše Krista z kříže. „Ve svých dílech zachycuje spíše setkání duchovních světů v jejich tělesných schránkách,“ vysvětluje Binder.

Olomoucká výtvarnice hledá inspiraci také u sebe. Dlouhodobě se věnuje józe, což se částečně přeneslo také do jejích kreseb. „Nacházíme v nich jakési prozřívání vlastní tělesnosti. Na výstavě ukážeme i náměty inspirované přímo jógou a kresby mandal. Kromě toho představíme velice zajímavý cyklus kreseb, které vznikly jako imaginární portréty autorčiných přátel,“ pokračuje kurátor ve výčtu témat, která olomoucká kreslířka promítá do svých děl.

Kreslená hudba

„Ještě jedno směřování bych chtěl zdůraznit, a to její vztah k hudbě. Sama totiž hraje na klavír. A jako aktivní milovnice hudby se v kresbě věnovala také interpretaci hudebních děl,“ prozrazuje Binder.

Přesněji řečeno: Inge Kosková zaznamenává pocity, které v ní daná skladba vyvolává. „Zastoupena bude celá řada autorů, kteří jí jsou blízcí. Například Leoš Janáček, na jehož rodném Valašsku Inge vyrůstala. Do její tvorby se promítly i skladby Bohuslava Martinů a minimalistické hudby,“ vyjmenovává kurátor.

V kresbě, která hraje u Koskové prim, dává autorka přednost peru a tuši. Výstava však →

Inge Kosková
(*1940)

Olomoucká malířka, kreslířka a pedagožka se narodila 31. ledna 1940 v Brně.

Vystudovala výtvarnou pedagogiku v kombinaci s deskriptivní geometrií a matematikou na Univerzitě Palackého v Olomouci, což prohloubilo její analytické myšlení. To vedlo k reduktivní metodě zobrazování. Vedle toho soukromě rozšiřovala své znalosti teorie a dějin umění na přednáškách profesora Václava Zykunda, který v letech 1965–1972 v Olomouci působil. Ve své kreslířské tvorbě začínala velkorysími mnohovýznamovými figurálními kompozicemi. Lidské figury ji zajímaly jak v interakci (zápasníci, tanečníci, ukládání do hrobu), tak v jejich statické soušnosti – postavy zastavené v čase. Figurální kresby získaly časem podobu stromů z lidských rukou a krajin z lidských těl. Od poloviny 80. let se propracovala k esenciálnímu tématu své tvorby, jímž je příroda a prožitek přírody. Zcela opustila zobrazení nápodobou a soustředila se na autentické zachycení niterného prožitku. Nemyslí přitom na estetické působení kresby, protože považuje za lepší drsné a pravdivé, nežli krásné, ale lživé. I při opuštění figurativní tvorby si tělo a tělesnost stále zachovávají svůj význam – její tvorba se stává záznamem tělových pocitů. Inge Kosková je jednou z nejvýraznějších osobností, které navazují na experimentální proud krajinářské tradice, kde má své čestné místo vedle Olgy Karlíkové, Karla Malicha, Milana Maura, Michala Ranného a Miroslava Kovala.

nabídne i další techniky. „Ukážeme její kresbu štětcem, dřívky i prsty. Nabídneme také několik materiálů, se kterými pracuje, například grafit nebo tužku,“ říká kurátor výstavy.

Návštěvníci budou mít možnost vidět celý průřez její tvorbou včetně raných prací. „Chtěli bychom připomenout i některá díla jiných technik, než jen kresby. V začátcích její kariéry byla totiž zastoupena malba i grafika. Kresba bude však na výstavě dominantní,“ dodává Ivo Binder s tím, že olomoucké Muzeum umění má ve svých sbírkách hned patnáct jejích kreseb.

Část expozice se bude věnovat dokumentárním filmům, které vznikly na téma Inge Kosková a její tvorba. Zájemci ji tak uvidí v jejím pracovním prostředí a díky tomu ji budou moci hlouběji poznat.

Podrobný katalog

Průřez celoživotní tvorbou jedné z nejlepších českých kreslířek bude kromě výstavy v Muzeu moderního umění mapovat také podrobný katalog, který výstavu doprovodí.

„Tvoříme katalog, který by měl být trvalým přínosem této výstavy. Bude obsahovat starší texty, které se tvorbou Inge Koskové zabývaly. Současně to bude přehled její tvorby s bohatou bibliografií. Věnujeme se v něm její malbě, grafice i textilní tvorbě, všemu co ji ovlivnilo na cestě ke kresbě,“ usmívá se Ivo Binder.

Krajina, 4. 4. 1989, pero, tuš

Výstava této významné olomoucké kreslířky naváže na předchozí projekty mapující tvorbu olomouckých umělců. „Naše muzeum se soustavně zabývá autory, kteří tvoří v tomto regionu a svým významem ho přesahují. Výstava jejich děl tak naváže

na přehlídky Oldřicha Šembery, Ondřeje Michálka, Vladimíra Havlíka, Jiřího Žlebka a dalších. Logicky mezi tyto významné reprezentanty patří i Inge Kosková,“ zdůrazňuje Ivo Binder. ○

Kresbu perem neopravuji, i když se mi třeba nezamlouvá, říká Inge Kosková

Mezi nejvýraznější osobnosti současné české kresby patří Inge Kosková, jejíž tvorba svým významem dávno přesáhla hranice České republiky. Přestože nepochází z Olomouce, po šesti desítkách let prožitých v tomto městě není jistě nepatřičné mluvit o ní jako o olomoucké autorce. A právě na „domácí“ půdě – v Muzeu moderního umění – budou mít návštěvníci možnost zhlédnout retrospektivní výstavu jejich prací.

„Těším se na to. V Muzeu umění uvidím své kresby jinak a v krásném prostředí,“ usmívá se Inge Kosková.

Výstava ukáže průřez vaší tvorbou, v níž dominují kresby. Proč u vás zvítězila kresba?

Kresba je pro mne „nejkratší cesta“, nejrychlejší způsob zaznamenání představy, pocitů, prožitků vnímané skutečnosti... s odstupem času vidím mnohé své kresby jako deníky. Malbě a grafice jsem se věnovala na začátku své výtvarné

činnosti, textilu jen výjimečně, proto budou na výstavě jen kresby a některé drobné grafiky.

Kde berete náměty?

Podnětem byly a jsou tvary, struktury, rytmy, zvuky vytvořené přírodou a lidmi, můj vztah k tomu, co mne obklopuje a co vnitřně prožívám. V začátcích mě inspirovala řecká mytologie, mým dlouhodobým námětem byla lidská figura, krajina, dále bez představy tvořené rytmy, struktury „psaní“, kresby s mantrou. Soustředěním se na své tělo vznikaly kresby – Tělové pocity. Poslední dobou mě těší zaznamenávat rytmy poslouchané hudby.

Většinou používáte pero s tuší, proč jste se rozhodla pro tuto techniku? Není limitující, že jakákoliv chyba nejde smazat?

Kresba perem a tuší vyžaduje soustředění. Jsem v přítomnosti. Vede mě to k vynechání zbytečného tahu. Také dovoluje jejich různou intenzitu. Černá čára je příjemně

kontrastní k bílému podkladu. Výslednou kresbu perem neopravuji, i když se mi třeba nezamlouvá – je to záznam určitého času... Stává se, že nechtěně udělám kaňku, i ta k tomu v té chvíli patří.

Ve vaší práci se odráží i jóga, jak jste se k ní dostala?

V osmdesátých letech jsem měla sedavé zaměstnání – grafička v Moravských tiskařských závodech. Ve volném čase jsem také seděla a kreslila, pociťovala jsem potřebu těla se protáhnout. A tuto potřebu naplnila jóga.

Jaké to pro vás je, když vystavujete v Olomouci?

Hlavně se těším, že se setkám se s milými lidmi a s jejich názory.

V Muzeu umění si „hráli“ edukátoři z celé republiky

Národní galerie, Galerie hlavního města Prahy, Alšova jihočeská galerie nebo Západočeská galerie v Plzni – to je jen malý výčet muzejních institucí, které na konci října vyslaly své zástupce do Olomouce. Muzeum umění totiž hostilo celostátní setkání edukačních pracovníků.

Během dvou dní si hosté vyzkoušeli to nejlepší z nabídky Muzea umění. Zapojili se do interaktivních programů doprovázející výstavy *Jozef Jankovič | Plynutí času a Olomoucká synagoga (1897–1939)*.

„Pondělí jsme strávili v Arcidiecézním muzeu. Účastníkům jsme ukázali naši hravou aplikaci v tabletech s biskupem Karlem. Velmi

mile nás překvapily veskrze pozitivní ohlasy na ni,“ neskrývala radost Hana Lamatová.

Součástí setkání byla také unikátní městská hra *Přes zlaté kostky na cestě*, která doprovodila letošní ročník festivalu *Dny židovské kultury*. „Kolegové tak mohli netradičním způsobem poznat Olomouc,“ říká Lamatová.

Úterý patřilo Jankovičovi

Druhý den odstartovala komentovaná prohlídka výstavy *Plynutí času*, kterou vedla její kurátorka Olga Staníková. Další náplň dne už byla plně v rukou lektorů – Michaely Soukupové a Davida Hrbka.

„Například já jsem nechal kolegy nejprve rozdělit do čtyř skupin po pěti lidech.

Do každé skupiny jsem dal jednobarevnou lepicí pásku a nůžky s jednoduchým pokynem: vymyslete statickou scénu, v níž bude dominovat téma spoutání a snaha se mu vymanít. Pak už jsem ponechal všem tvůrčí svobodu,“ usmíval se David Hrbek.

Na jeho úkol navázala Michaela Soukupová s tvořivou dílnou. „Úkolem bylo deformovat končetiny pomocí vycpávek, čepic nebo rukavic. Potom jsme vytvářeli živá sousoší a jimi jsme doplňovali Jankovičovu výstavu. Na závěr své deformace obkreslili na barevné folie, kterými oživilo ohradu vedle Muzea moderního umění,“ doplnila Michaela Soukupová.

PROGRAM EDUKAČNÍHO ODDĚLENÍ PRO VEŘEJNOST LEDEN – BŘEZEN 2018

Neboj se vykročit do tmy

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA VÝSTAVY JOZEF JANKOVIČ | PLYNUTÍ ČASU PRO SENIORY DOPLNĚNÁ ANIMAČNÍM PROGRAMEM

ÚT | 9. 1. 2018 | 11.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | TROJLÓDÍ

Program je alternativou k oficiální komentované prohlídce. Jeho účastníci budou společně s lektorem Davidem Hrbkem hledat nové možnosti nasvětlení exponátů Jankovičovy výstavy a zkoumat, zda a jak se mění jejich emocionální účinek na diváka. Nebude chybět ani zkrácená komentovaná prohlídka výstavy.

Lektor: David Hrbek | 585 514 213 | hrbek@muo.cz

Světelná kresba

POHYBOVÝ WORKSHOP PRO DOSPĚLÉ I DĚTI K VÝSTAVĚ JOZEF JANKOVIČ | PLYNUTÍ ČASU

SO | 27. 1. 2018 | 11 – 15 HODIN | DIVADLO HUDBY VSTUPNÉ DOSPĚLÍ 100 Kč, DĚTI ZDARMA

Nejprve nabere účastníci inspiraci během krátké prohlídky výstavy Jozef Jankovič | Plynutí času a poté se pustí do vlastní tvorby. Pomocí nejrůznějších světelných zdrojů budou kolem sebe kreslit. Vše zachytí naše muzejní fotografka Tereza Hrubá na dlouhou expozici. Výstupem budou akční snímky.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Lenka Trantírková trantirkova@muo.cz | tel: 585 514 213

Pod jednou střechou

ZKRÁCENÁ KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA VÝSTAVY BYDLET SPOLU | ČESKÉ KOLEKTIVNÍ DOMY PRO SENIORY DOPLNĚNÁ ANIMAČNÍM PROGRAMEM

ÚT | 6. 2. 2018 | 11.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ SALON, KABINET

Kolektivní bydlení mělo jednotlivce či rodinu integrovat do většího společenského celku přinést úsporu času a prostředků vynakládaných na vedení domácnosti. Zkrácená komentovaná prohlídka pro seniory přiblíží základní principy tohoto bydlení. Program je alternativou k oficiální komentované prohlídce spojené a tvůrčími aktivitami. Rezervace nutná.

Lektor: David Hrbek | 585 514 213 hrbek@muo.cz

Mlčenliví společníci do každého domu

WORKSHOP K VÝSTAVĚ BYDLET SPOLU | ČESKÉ KOLEKTIVNÍ DOMY

SO | 10. 2. 2018 | 14.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ VSTUP VOLNÝ

Rodinná výtvarná dílna se tentokrát zaměří na tiché společníky v každé domácnosti. Věnovat se totiž budeme květinám. Nebude vás ovšem čekat zahradnický kurz, ale dílna domácího dekoru z recyklovaného materiálu v retro duchu. Přijďte si vyrobit květináč a k němu pasující závěs ze starého papíru a trička.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Hana Lamatová 585 514 174 | lamatova@olmuart.cz

Po prknech, která znamenají svět

KOMENTOVANÁ VYCHÁZKA K VÝSTAVĚ KONĚ V PIŠKOTECH | SLAVNOSTI NA DVOŘE CÍSAŘE LEOPOLDA I.

ÚNOR 2018 (DATUM BUDE UPŘESŇENO) | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUČ A MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUČ

Komentovaná vycházka nás tentokrát zavede z výstavy *Koně* v piškotech přímo do Moravského divadla Olomouc. Návštěvníci se seznámí s pojetím barokních dvorních slavností na výstavě v Arcidiecézním muzeu. Potom se vydají do Moravského divadla, kde si prohlédnou zákulisí živé divadelní instituce, které je běžnému divákovi nepřístupné. Věnovat se tak budeme nejenom barokní kultuře, ale také proměnám divadla.

Rezervace: Hana Lamatová | 585 514 174 | lamatova@muo.cz

Eva Masaryková a Luba Sajkalová Tvoříme tělem / Vztahové reliéfy

RODINNÝ SOCHAŘSKÝ WORKSHOP K VÝSTAVĚ JOZEF JANKOVIČ | PLYNUTÍ ČASU

SO | 24. 2. 2018 | 11 – 15 HODIN | MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUČ | VSTUPNÉ DOSPĚLÍ 100 Kč, DĚTI ZDARMA

Workshop povede absolventka ateliéru Jozefa Jankoviče Socha a prostor Eva Masaryková s Lubou Sajkalovou, která absolvovala ateliér Volného textilu. Účastníci si vyzkouší tvorbu velkoplošných papírových figur, které budou vytvářet skrze vlastní tělo. Náplň workshopu bude vyjádření aktuálního psychického rozpoložení aktérů a jejich vztahů prostřednictvím hravých deformací sebe sama. Pomocí vrstvení a překládání papírových hmot si vytvoří velkoformátový figurální reliéf.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: David Hrbek | hrbek@muo.cz | tel: 585 514 213

Podrobný program edukačního oddělení pro školy a školky najdete na stránkách www.muo.cz

VLADIMÍR POSPÍŠIL

**„Přihlásit se do Muzea umění
byla velká drzost.“**

Vladimír Pospíšil (*1957)

Správce sbírek obrazů a plastik a dokumentátor pracuje v Muzeu umění Olomouc od června 2001.

Na starosti má téměř čtyři tisíce tři sta sbírkových předmětů uložených v pěti depozitářích. Jeho hlavním úkolem je sbírková evidence a odborná správa sbírkových předmětů, včetně jejich zapůjčování muzeím a galeriím v České republice i v zahraničí. Sám je výtvarník, věnuje se malbě i počítačové kresbě. Jeho velkou vášní jsou badminton a astrologie.

Nad vlastní grafikou, 2017.

KNIHY

Vladimír Pospíšil se v posledních dnech pustil do čtení knihy Roberta Fulghuma *Opravář osudů*. Tuto knihu pro něj vybral tak trochu osud. „Čirou náhodou jsem jel z Prahy vlakem na čtyřce přímo s Robertem Fulghumem, který jel přednášet do Zábřeha. Ted' čtu jeho knihu, abych si ověřil, zda to setkání nebylo osudové,“ směje se Vladimír Pospíšil. Prozradil ale i své knižní favority: „Mám rád knihy Zygmunta Baumana, například *Umění života*, *Život ve věku nejistoty*, *Individualizovaná společnost*.“

FILMY

„S přítelkyní se rádi díváme na filmy Woodyho Allena, což je pro mě takový mainstream, ale mám rád i filmy Aki Kaurismäkiho, některé filmy Larse von Triera, Bernarda Bertolucciho, Gaspara Noé a také filmy české nové vlny,“ říká Pospíšil.

Už téměř sedmnáct let se správce sbírek a dokumentátor Muzea umění Olomouc Vladimír Pospíšil denně pohybuje mezi obrazy a plastikami známých umělců. Jenže většinu pracovní doby netráví obklopen krásou, ale před monitorem svého počítače a v haldě papírů. Trochu úředník, trochu umělec. Ale rozhodně nelituje, že před lety sebral odvahu a přihlásil se na pracovní pohovor, který rozhodl o jeho další budoucnosti.

„To, že jsem se o tu pozici ucházel, byla dost velká drzost, protože se hledal člověk vysokoškolsky vzdělaný. A já jsem výběrovou komisí tenkrát překvapil, spíš šokoval, když jsem jí mimo jiné sdělil, že jsem byl skladníkem tankového a automobilního materiálu s kurzem konzervování v Českých Budějovicích,“ líčí s úsměvem Vladimír Pospíšil první pracovní kontakt s muzeem.

„Ani moje praxe vývojového pracovníka leteckých motorů, ani funkce správce školy a školníka nebyla tou pravou odbornou dispozicí. Možná jen moje aktivní výtvarná činnost a orientace ve výtvarné problematice způsobily, že jsem na konci června 2001 dostal dopis, že jsem ve výběrovém řízení uspěl,“ míní Pospíšil s tím, že nový směr v jeho kariéře nastartoval jeho nynější kolega, kurátor Muzea umění Ladislav Daněk.

„Od roku 1997 jsem se začal pohybovat jako výtvarník víc v olomouckém prostoru a během jedné olomoucké výstavy mi v kanceláři základní školy, kde jsem pracoval, zazvonil telefon a ozval se Ladislav Daněk, už tehdy kurátor Muzea umění Olomouc. Tohle seznámení pro mě mělo osudový význam, protože zahájilo dominový efekt, na jehož konci byla na jaře 2001 zpráva, že Muzeum umění Olomouc hledá správce sbírek,“ vzpomíná Vladimír Pospíšil. Tehdy nezaváhal, na uvolněný post se

přihlásil a uspěl. Stejně jako později zvládl Školu muzejní propedeutiky či všechna školení o digitalizaci sbírek.

Obraz tety Růženy

Nejvíc Vladimírovi v práci pomohl jeho zájem o výtvarné umění a vlastní výtvarná činnost. „V rodině z matčiny strany téměř všichni strejdové a tety byli nějak výtvarně činní. Takovým prvním vzorem mi byl strýc Jaroš, který byl krajinář, a když jsem jako dítě poprvé uviděl jeho obrazy, vznikla ve mně romantická představa, že být malířem musí být skvělé.“

Zásadní impulsy k vlastní výtvarné činnosti však byly dva: „Prvním bylo nucené ukončení činnosti Jazz klubu, v jehož rámci jsem uplatňoval své tvůrčí sklony, a které souviselo se zákazem činnosti Jazzové sekce SH, které byl klub kolektivním členem. To bylo v roce 1986.“

Další motivací pro cestu k umění mu byla teta, lépe řečeno její obraz. „Teta Růžena darovala mé matce obraz a já se o něm vyjádřil neuctivě, takže matka mi tehdy řekla, že když si myslím, že malovat je tak jednoduché, ať tedy něco namaluji,“ vzpomíná.

Vladimír tedy začal malovat a postupně pronikal do výtvarného světa. „Na začátku jsem se učil zátiší, krajinomalbu, portréty, abych zvládl techniku. První autorské věci byly lehce surrealistické obrazy reflektující politickou realitu, ekologii, omezenost a stísněnost doby před rokem 1989,“ popisuje svou ranou tvorbu.

Revoluční Paříž

Další kroky Pospíšila zavedly do Mekky evropského umění – do Paříže, a to krátce po sametové revoluci. Tato cesta pak přinesla posun i do jeho tvorby.

JANKOVIČE

NEJLÉPE VYSTIHUJE ČESKÉ SLOVO DŘÍČ, ŘÍKÁ IVAN JANČÁR

Palo Macho – Jozef Jankovič, 2012

Časová shoda představí Jankovičova spolupracovníka

Propojení stále expozice Arcidiecézního muzea a výstavy děl Jozefa Jankoviče v Trojlodí Muzea moderního umění, tak to je výstava *Plynutí času / Časová shoda*. Ta obsahuje 15 skleněných děl, které vytvořil společně se slovenskými umělci Palo Macho, blízký spolupracovník Jozefa Jankoviče. Křehká díla budou v Arcidiecézním muzeu až do **29. dubna 2018**.

V roce 1990 stál Ivan Jančár jako kurátor u první porevoluční výstavy Jozefa Jankoviče v Bratislavě. O dvacet sedm let později už jako ředitel Galerie města Bratislavy zahajoval za nedávno zesnulého umělce a také svého velkého přítele jeho poslední výstavu v olomouckém Muzeu moderního umění.

„Jozef Jankovič přinesl do umění něco absolutně nového, takovou vnitřní analýzu člověka, jeho úzkosti a celkově vypovídá o stavu společnosti. To velmi těžko najdeme u kteréhokoliv jiného slovenského nebo českého výtvarného umělce,“ vyzdvihl umělcův přínos Ivan Jančár, který ještě loni připravil ve „své“ galerii výstavu této hvězdě slovenského umění. Tehdy se na ní ještě podílel i sám Jozef Jankovič. Olomoucká výstava na tu bratislavskou navazuje a také ji rozšiřuje o díla ze šedesátých a sedmdesátých let.

Jak se vám líbí olomoucká výstava?

Je trochu odlišná od té bratislavské, ale musím říct, že je skvěle připravena. Jozef

Jankovič měl u nás velkou retrospektivu v roce 1990, a tak jsme na loňské výstavě nechtěli opakovat všechna jeho díla. Tady jsou ale vystavena i jeho stěžejní práce, především ze šedesátých a sedmdesátých let. A znovu musím pochválit jejich výběr. Navíc je tu nádherný prostor. Rozmístění exponátů, pokud tedy vím, vychází z první ideje Jozefa Jankoviče. Je obrovská škoda, že se Jozef té finální podoby nedožil, ale je dotvořena velice pěkně a citlivě. Už když člověk vstoupí do rozsáhlé výstavní síně Trojlodí a vidí díla, která velmi dobře komunikují mezi sebou, s prostorem samotným a taky s diváky, je to velmi silný a naléhavý pocit. U nás v Bratislavě bohužel takový prostor nemáme.

Zmínil jste retrospektivní výstavu Jozefa Jankoviče v Galerii města Bratislavy v roce 1990, na níž jste se tehdy podílel jako kurátor. Jaké to bylo udělat první Jankovičovu výstavu ve svobodné zemi?

Samozřejmě už tu byla revoluce, už se svobodněji dýchalo a bylo to velmi příjemné právě v takové době prezentovat Jankovičovu tvorbu. Ta výstava byla v létě 1990 a lidé se ptali, jak je možné, že tak rychle po revoluci vystavujeme Jankoviče. Ve skutečnosti by se ta výstava uskutečnila, i kdyby u nás revoluce nebyla. Ve velkých galeriích se výstavy připravují až dva roky dopředu, takže my jsme se pro ni rozhodli už začátkem roku 1989. Situace na Slovensku, ale i v Čechách se začala trochu uvolňovat zhruba od roku 1985 a už vznikaly výstavy autorů, kteří byli předtím zakázáni.

Jozef Jankovič je považovaný za hvězdu československého potažmo slovenského umění. Čím byl tak výjimečný?

Přinesl totiž něco absolutně nového, takovou vnitřní analýzu člověka. Velmi těžko něco takového najdeme u kteréhokoliv jiného slovenského nebo českého výtvarného umělce. Jankovič se navíc už v brzkém věku prosadil. Vytvořil pomník Slovenského národního povstání v Banské Bystrici *Oběti varují*, který je podle mě nejlepší monumentálním pomníkem na Slovensku. Vystavoval v zahraničí, získával ceny. Byl zván na mnohé významné výstavy. A samozřejmě to byl obrovský talent a neskučený dřič. České slovo dřič je asi to nejlepší, které Jankoviče vystihuje. Na svou tvorbu byl absolutně koncentrovaný. To byly ty hlavní věci, které z něho udělaly velkého sochaře.

Máte mezi jeho díly nějakého favorita?

Myslíte doma, nebo na této výstavě (*smích*). Mám totiž i doma jedno Jozefovo dílo. Ale i na této výstavě jsou práce, které se mi moc líbí. Já mám strašně rád Jankovičovu tvorbu

ze sedmdesátých let. Musím ale říct, že je to autor, který si udržel vysokou úroveň tvorby během celého života. Vidíme tam i vývoj v kontextu jeho prací, což platí jen u nemnoha výtvarníků. Oblíbené mám pak samozřejmě díla ze sbírek naší galerie. Pokud bych měl něco vypíchnout, tak velmi rád mám dva komorní reliéfy s názvem *Autoportét*, které v Olomouci potkáte hned na začátku výstavy. Je to jeho velmi osobní, intimní výpověď s citováním, s předměty z jeho ateliéru s náboženskou tematikou. Je tam víc rovin. Vidíme tu vzpomínku na někoho, koho Jozef kdysi znal, což symbolizuje v podstatě vybledlá fotografie. Je to prostě velmi silné dílo.

Znali jste se dlouho. Jaký byl Jankovič člověk?

Úžasný. Já jsem ho měl strašně rád. Nastupoval jsem do Galerie města Bratislavy roku 1983 a v tomtéž roce jsem se s ním seznámil. Potom jsme se setkávali často. Byl to člověk, který byl velmi otevřený, který se nikdy nebál říct svůj názor. Ke mně byl nesmírně

přátelský. Musím říct, že byl také velmi společenský. Vždy velmi vnímal, co se dělo nejen na slovenské a české výtvarné scéně, ale i na té evropské.

Jozef Jankovič nebyl klasickým sochařem, ale byl i průkopníkem počítačové grafiky na Slovensku. Jak se k tomu dostal?

Dá se říct, že to bylo takové východisko z nouze, protože on po roce 1971 nemohl moc prezentovat svá díla, nemohl vystavovat. Takže hledal oblast, kde bude moct tvořit a našel si dvě podoby. Počítačovou grafiku, kterou v tom období nedělal nikdo na Slovensku. Druhou oblastí pak byly šperky, kde vytvořil vícero velice zajímavých, řekl bych, sochařských šperků. Ale nejsou to žádné monumentální sochy, které by žádná žena neunesla. Jsou to šperky, které se dají nosit. Bylo to sice východisko z nouze, ale i tam vytvořil nové možnosti vnímání grafiky, kterou do té doby takto nikdo nevnímal. Jeho šperkařská tvorba byla úplně jiná než u ostatních výtvarníků. O

Zahájení výstavy Jozefa Jankoviče.

Ivan Jančár

Narodil se v Trenčianskych Teplicích, vystudoval vědu o výtvarném umění na FF UK v Bratislavě. Od roku 1983 pracoval jako kurátor moderní grafiky, kresby a ilustrace v Galerii města Bratislavy. V roce 1998 byl jmenován jejím ředitelem. Připravil víc než sto výstav na Slovensku i v zahraničí, publikoval dvě desítky knih a množství článků o slovenském a mezinárodním umění. V roce 1996 vyhrál konkurz na pobyt v Muzeu moderního umění v Oxfordu, v roce 1997 získal Fulbrightovu cenu na pobyt v USA. Od roku 1993 je soudním znalcem pro výtvarné umění 20. století a současného umění. V letech 2003 a 2004 byl expertem Evropské komise pro kulturu se sídlem v Bruselu. Je členem mezinárodního sdružení výtvarných teoretiků AICA. V roce 2005 dostal prestižní slovenskou Cenu Martina Benky. V roce 2012 mu italský prezident udělil Řád italské hvězdy.

DOPROVODNÝ PROGRAM VÝSTAVY JOZEFA JANKOVIČE / PLYNUTÍ ČASU

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY VÝSTAVY

Formát komentované prohlídky výstavy dále rozšíří vždy jedna z konkrétních oblastí a témat umělcovy tvorby (rané práce, kresba a plastika, figurální aspekty v tvorbě, architektonické projekty, počítačová grafika, sochařská tvorba v 80. a 90. letech), jimž se Jozef Jankovič v různých obdobích věnoval. Výstavou provede kurátorka výstavy Olga Staníková.

NE 21. 1. 2018 | 15.00 HODIN
ST 21. 2. 2018 | 16.30 HODIN
PÁ 9. 3. 2018 | 17.00 HODIN + FINISSAGE

PŘEDNÁŠKY

Peter Michalovič | Logika výtvarné tvorby Jozefa Jankoviče

ST | 31. 1. 2018 | 16.00 HODIN

Filozof a estetik působící na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě připravil jako kurátor některé z výstav Jozefa Jankoviče (v roce 2016 s názvem *Jozef Jankovič - Idée fixe* v Roman Fecik Gallery v Bratislavě). Zároveň je podepsán pod Jankovičovou spoluprací se sklářským výtvarníkem Palo Machem, kterou inicioval v roce 2012.

Po přednášce bude následovat diskuze Petra Michaloviče s Palo Machem o tvůrčích záměrech a výsledcích jejich dialogu se sklem.

PREZENTACE

Eva Masaryková | Resculpture.sk

NE 25. 2. 2018 | 15.00 HODIN

Prezentace občanského sdružení Resculpture.sk následované diskuzí s pozvanými hosty ze sdružení a společnou prohlídkou výstavy.

WORKSHOPY

Světelná kresba | Pohybový workshop

SO 27. 1. 2018 | 11 – 15 HODIN | DIVADLO HUDBY OLMOUC
VSTUPNÉ DOSPĚLÍ 100 Kč, DĚTI ZDARMA

Obsahem workshopu pro dospělé i děti bude krátká komentovaná prohlídka a kresba světlem ve tmě. Účastníci budou reagovat na vystavená díla pohybem těla a kresbou různých světelných zdrojů. Výstupem budou fotografie.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Lenka Trantírková | trantirkova@muo.cz | tel: 585 514 213

Eva Masaryková a Ľuba Sajkalová Tvoříme Tělem / Vztahové reliéfy

SO 24. 2. 2018 | 11 – 15 HODIN | MUZEUM UMĚNÍ OLMOUC
VSTUPNÉ DOSPĚLÍ 100 Kč, DĚTI ZDARMA

Rodinný sochařský workshop povede absolventka ateliéru Josefa Jankoviče Socha a prostor Eva Masaryková s Ľubou Sajkalovou, která absolvovala ateliér Volného textilu. Účastníci si vyzkouší tvorbu velkoplošných papírových figur, které budou vytvářet skrze vlastní tělo.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Lenka Trantírková | trantirkova@muo.cz | tel: 585 514 213

Ivana Zochová | plynutí času | dekonstrukce

ČT – NE | 8. – 11. 3. 2018 | 10 – 18 HODIN | MUZEUM UMĚNÍ OLMOUC
| VSTUP ZDARMA

Workshop Ivany Zochové pro dospělé a děti vychází z její umělecké intervence ve výstavě Jozefa Jankoviče. Na dekonstrukci původního prostoru z molitanu naváže autorka vytvořením nových forem, inspirovaných Jankovičovými charakteristickými končetinami. Molitany se stanou výplní nových figurálních tvarů z látek, které si s sebou návštěvníci workshopu odnesou domů z výstavy. Přijďte si také vytvořit svůj originální tvar!

Rozlomená doba

HLAVNÍ POŘADATEL
Muzeum umění Olomouc

AUTOR KONCEPCE
Karel Srp (Česká republika)

SPOLUPRÁCE
Lenka Bydžovská (Česká republika),
Zsófia Kiss-Szemán (Slovensko), Monika Rydiger
(Polsko), Éva Forgács (Maďarsko), György
Várkonyi (Maďarsko), Steffen Eigl (Německo)

KOORDINACE PROJEKTU
Šárka Belšíková, Anežka Šimková

SPOLUPOŘADATELÉ
Mezinárodní centrum kultury
v Krakově, Galerie města
Bratislavy, Janus Pannonius
muzeum v Pécsi

PODPORA PROJEKTU
Evropská unie, V 4,
vlády a ministerstva kultury
participujících zemí

VÝSTAVA (250–300 exponátů)
Muzeum umění Olomouc
20. 9. 2018 – 27. 1. 2019

Międzynarodowe centrum
kultury, Kraków
5. 3. – 9. 6. 2019

Galéria mesta Bratislavy
27. 6. – 30. 9. 2019

Janus Pannonius Múzeum Pécs
listopad 2019 – leden 2020

mu
muzeum
umění
olomouc

GMB
GALERIE MĚSTA BRATISLAVY

JANUS
PANNONIUS
MÚZEUM

ARBOR
VITAE

doprovodit dokumentárními filmy. Také naši zahraniční partneři budou oslovovat své národní filmové archivy," popisuje ředitel Muzea umění.

„Chtěli bychom ukázat toto období ve všech směrech včetně nových médií, kterým tehdejší autoři přikládali ještě větší důležitost, než klasickému uměleckému dílu. Výstava pak ukáže propojení těchto směrů," vysvětluje uchopení tohoto projektu spoluautorka Bydžovská. „Návštěvníci uvidí fotografie, koláže, časopisy i knihy, protože typografie byla velmi důležitá. Chceme zapojit i filmové šoty, pokud najdeme vhodné avantgardní snímky. Film bude zastoupen také v podobě krátkých dokumentárních záběrů ze života té doby.“

sněm, který sice nakonec žádnou ústavu neschválil, protože jej nový císař František Josef I. rozpustil. Sněm však tuto otázku nastolil a vývoj v dalších letech vedl k přeměně říše v konstituční monarchii. „Hlavním tématem konference je zrod moderního Středoevropa, pro něhož byl rok 1848 klíčový," připomíná Kindl.

Mezinárodní rozměr konference

Do Kroměříže by měli v září přijet odborníci z celé střední Evropy, aby přinesli svůj pohled na vývoj tohoto regionu. „Je důležité si uvědomit, že co vítali lidé v Československu, nemuseli pozitivně vnímat v Polsku nebo Maďarsku.

Propojení umělců v jednotlivých nástupnických zemích Rakousko-Uherska doloží také umělecké časopisy. „Chtěli bychom na nich ukázat, jak mezi sebou umělci z jednotlivých zemí kooperovali," vysvětluje Karel Srp, autor koncepce výstavy.

„Tytéž reprodukce se například objevují v časopisech v různých zemích. Často byli umělci z jedné země na obálkách časopisů z jiného státu. Bylo tam mnoho sdílených ideálů," dodává Lenka Bydžovská s tím, že se výstava nesnaží udělat ze středoevropských umělců jednotný proud. „To ani nejde. Každá oblast má svá specifika a své silné stránky, což bereme v úvahu. Například polský konstruktivismus – to jsou silné osobnosti a proudy, které v tomto druhu umění v českém prostředí nenajdeme. Snažíme se poukázat i na rozmanitost.“

Velkolepá publikace

Kromě projektu čtyř výstav, které seznámí návštěvníky Olomouce, Bratislavy, Krakova a Pécs se středoevropskou uměleckou reflexí klíčového období 20. století, vznikne také reprezentativní publikace. „Jde nám o to vytvořit knihu, která svým obsahem výrazně přesáhne výstavu a bude aktuální i za dvacet let," říká Michal Soukup.

Do publikace přispívá osmadvacet autorů. „Bude zde třicet tři studií, z toho pět větších esejů, široká bude i dokumentační část obsahující například na sto dvacet medailonů vybraných umělců střední Evropy, rozsáhlou chronologii s historickými a kulturními událostmi sledovaného období. V obrazovém doprovodu knihy se čtenář může těšit na víc než šest set obrázků," vypočítává koordinátorka Rozlomené doby Anežka Šimková.

Velkolepost publikace potvrzuje i Martin Souček z nakladatelství Arbor vitae societas. „Počítáme s tím, že kniha bude v rozsahu čtyř set padesáti až pěti set stran. Plánujeme vydat tisíc sto výtisků v češtině a dva tisíce dvě stě v angličtině. Navíc jednáme o jazykových mutacích v polštině a maďarštině," doplnil Martin Souček.

Na výstavu *Rozlomená doba / Mezi úzkostí a slastí* se mohou návštěvníci olomouckého Muzea umění těšit od 20. září 2018 a potrvá až do ledna příštího roku. ○

Také o těchto rozdílných pohledech konference bude," říká Kindl.

„Naším přáním je, aby se sjeli zástupci všech následnických států monarchie. Ve svých příspěvcích budou probírat témata, která byla dlouho tabuizovaná. Tím bude konference výjimečná. Navíc by měli přijet i experti světových jmen, kteří se zabývají střední Evropou, ale ty ještě prozrazovat nechceme," dodává Miroslav Kindl. „Přijet by však měli také ministři kultury V4 a evropští poslanci," vyjmenovává Kindl s tím, že předseda Evropského parlamentu Antonio Tajani by měl konferenci zahájit.

Mysl a stavba

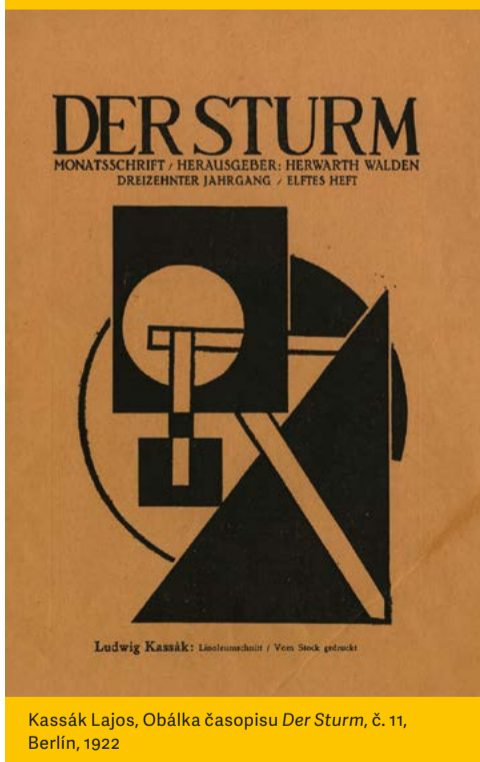
Z mnohostranné recepce kubismu po roce 1910 vzešla jedna výrazná linie týkající se stavby, ve které se začala odrážet struktura lidské mysli, zastupovaná nejprve výraznou architekturou a později čistě abstraktní geometrií. Nastalo tak velké očistění, vyvolané prudkým rozmachem konstruktivismu počátkem dvacátých let.

Otto Gutfreund, *Kubistické popsání (Hlava muže)*, 1913, bronz, Národní galerie v Praze

Věk technické reprodukce a reklamy

Podstatný podíl na vzájemné informovanosti o dění v jednotlivých avantgardních centrech získaly časopisy, jejichž prudký rozvoj nastal po roce 1918. Tisk představoval nejdůležitější prostředek komunikace. Umělecké skupiny vydávaly v některých státech Rakousko-Uherska své časopisy už před rokem 1914, ale teprve v dalším období je více propojily s výstavní a organizátorskou činností. Umělci a organizátoři si pak revue a časopisy mezi sebou posílali a postupně vytvořili bohatou kulturně-informační síť kontaktů.

Kassák Lajos, Obálka časopisu *Der Sturm*, č. 11, Berlín, 1922

KOLEKTIVNÍ DOMY

mají své místo i v architektuře budoucnosti

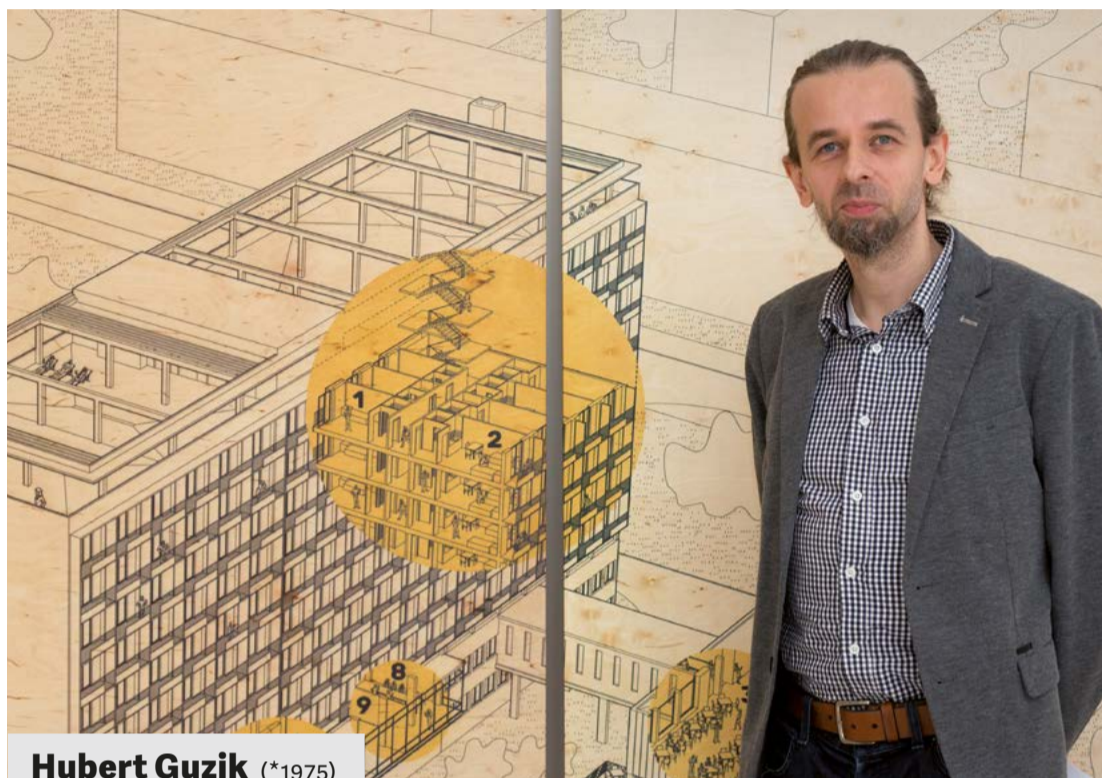
Celé město pod jednou střechou – to je zjednodušený popis kolektivního bydlení. Nájemníkům kolektivních domů sloužily tělocvičny, kadeřnictví, jídelny, herny, ale i školky nebo bazén a přitom nemuseli vykročit z domu. Jak se vyvíjel tento architektonický fenomén 20. století v Československu, popisuje výstava Huberta Guzika a Lenky Kužvartové v Muzeu moderního umění.

„Vypátral jsem pozůstalost Tomáše Černouška, autora olomouckého Hotelového domu, a řekl jsem si, že tato velice kvalitní architektura si zaslouží výstavu,“ popisuje zrod výstavního projektu Hubert Guzik, který se formou kolektivního bydlení zabývá na fakultě architektury ČVUT. „Rád bych zmapoval všechny tyto stavby v Československu,“ prozrazuje svůj záměr.

Sám vidí v kolektivních domech architektonický fenomén, který ovlivnil život a bydlení mnoha lidí. „To téma rezonuje v architektonických kruzích a promítá se i do nekolektivního bydlení. Už ve čtyřicátých letech se řešilo, jaké občanské vybavení by takový dům měl mít, a to se vše později odrazilo do klasických sídlišť. Restaurace, prádelny, kulturní dům – to všechno koldomy obsahují.“

V každém krajském městě

Autorům výstavy se zatím nepodařilo určit přesný počet takovýchto domů v bývalém

Hubert Guzik (*1975)

Historik architektury, absolvent Varšavské univerzity a Univerzity Karlovy v Praze. Věnuje se dějinám architektury 20. století v sociologickém kontextu a feministické i genderové kritice architektury. V letech 2006–2009 byl redaktorem architektonického časopisu Stavba a od roku 2009 pracuje jako odborný asistent v Ústavu teorie a dějin architektury Fakulty architektury ČVUT v Praze. Publikoval v odborných časopisech v České republice, Polsku a Velké Británii. V poslední době se věnuje tématu kolektivního bydlení. V roce 2014 vydal knihu *Čtyři cesty ke koldomu: Kolektivní bydlení – utopie české architektury 1900–1989*.

Československu. „Stavby s označením kolektivní dům by se daly spočítat na prstech jedné ruky, ale v šedesátých letech vznikaly i domy hotelového typu, což je prakticky totéž, jen s jiným názvem. A ty jsou prakticky v každém

krajském městě. Olomouc je toho příkladem,“ vysvětluje Guzik.

Většina takových staveb je v průmyslových oblastech. Návštěvníci olomoucké výstavy si tak mohou prohlédnout třeba domy z Ostravska. „Tam vzniklo v šedesátých letech opravdu hodně domů hotelového typu, ale je to i Zlín nebo Litvínov. Kde byl průmysl, tam byl za socialismu i kolektivní dům,“ potvrzuje Hubert Guzik s tím, že však nelze tuto architekturu spojovat jen se socialistickým budováním.

„Je tam sice levicový nádech, ale začátky tohoto bydlení sahají do USA v 19. století. K nám došla tato myšlenka s Masarykem ve dvacátých letech 20. století. Inspiroval tím feministky a jedna z nich – Františka Plamínková – byla přímo iniciátorkou výstavby prvního kolektivního domu u nás.“

Nové vzory chování

Kolektivní domy měly být ekologičtější, šetrnější, ale také s sebou měly podle architektů přinášet nové vzory chování, lepší navazování mezilidských vztahů. „Byla to racionalizace bydlení, šetření energií i lidské síly. Na druhou

POSTAV ZEĎ

Netradiční částí výstavy *Bydlet spolu | České kolektivní domy* je dřevěná konstrukce zdi. Návštěvníci na ni narazí ještě před Salonem a Kabinetem, kde je samotná výstava, a mohou se hned aktivně zapojit do její stavby.

„Z bytu v olomouckém Hotelovém domě jsme vzali zeď mezi chodbičkou a koupelnou a vytvořili ji jako dřevěnou konstrukci. Návštěvníci ji mohou vyplétat recyklovaným materiálem,“ říká kurátorka výstavy Klára Jenišťová. Materiál pro stavbu tvoří PET lahve. „Lahve nejrůznějších barev si návštěvníci nařežou na proužky, které pak proplétají konstrukcí. Vzniká tak netradiční výplň zdi,“ vysvětluje Jenišťová.

Kurátorka tak poukazuje na ekologický rozměr kolektivního bydlení a zároveň ukazuje návštěvníkům, že na stavbu lze využít také recyklovaný materiál. „I odpad se dá využít smysluplně,“ zdůrazňuje Klára Jenišťová.

Hned dvěma výstavám patřil v Muzeu moderního umění 16. listopad. Sdílené bydlení v Československu a fenomén kolektivních domů mapuje v Salonu a Kabinetu výstava Huberta Guzika a Lenky Kužvartové *Bydlet spolu | České kolektivní domy*. Kromě architektonických návrhů si návštěvníci mohou prohlédnout vybavení olomouckého Hotelového domu, modely kolektivních domů anebo si poslechnout vzpomínky jejich obyvatel, a to až do 18. února.

Díla slovenského umělce Monogramisty T.D ze sbírek muzea pak od 16. listopadu do 18. února nabízí v Galerie Muzea moderního umění výstava *FragmenT.D*. Na podobě výstavy i katalogu se podílel Dezider Tóth, což je pravé jméno Monogramisty T.D. Na slavnostní vernisáži však uvedl, že výstava je „kolektivním“ dílem kurátorů Muzea umění.

Pátý ročník vyhlašování Cen Rudolfa Eitelbergera udělovaných Spolkem za krásnou Olomouc doprovodila v Divadle hudby výstava toho nejlepšího z architektury, urbanismu a památkové péče v Olomouci a v Olomouckém kraji mezi lety 1989 až 2017. Fotografie celkem devětatřiceti nominovaných a pěti laureátů byly vystavené na „filmovém pásu“, a tak si je návštěvníci klidně mohli vzít do rukou.

Prostor Café 87 vyzdobily na konci října portréty z dílny mladého autora Antonína Sundeje. Jeho práce se vyznačují pečlivým pozorováním konkrétních lidí, přátel či rodiny, čímž reflektuje svůj i náš svět.

V pořadí už 423. výstava v Galerii Divadla hudby představila Veroniku Prikrylovou. Umělkyni, která se ve své tvorbě neustále vrací k již vytvořeným předmětům a snadno dostupnému zboží coby znakům konzumní společnosti. Prikrylová na výstavě představila sérii originálních draperií a tisků, které zkombinovala s kresbou.

VELKOLEPÝ KOŇSKÝ BALET MÁLEM ZRUINOVAL POKLADNU CÍSAŘE LEOPOLDA I.

Z kroměřížského zámku přímo do Arcidiecézního muzea Olomouc se stěhuje výstava *Koně v piškotech*. Připomene velikost a krásu slavností na císařském dvoře Leopolda I. (1640–1705), a to včetně unikátního koňského baletu, kterým císař oslavil svou svatbu se španělskou infantkou Markétou Terezou.

„Oslavy sňatku vyšly rakouského císaře téměř na milion zlatých. Pro srovnání – za budovu opery, byť dřevěnou, dal kolem dvaceti pěti tisíc zlatých,“ zdůrazňuje nákladnost oslav Miroslav Kindl, kurátor výstavy, která mapuje právě pompézní slavnosti na dvoře Leopolda I., a to včetně divadelních her opěvujících mytologické hrdiny, vznosných oper či baletu.

„Naše výstava se zaměřuje na císaře Leopolda I., dědečka Marie Terezie, který bývá v českých dějinách opomíjen. Představit chceme Leopoldův dvůr i císaře samotného. Byl současníkem slavného francouzského krále Ludvíka XIV. a chceme-li srovnávat uměními-lovnost a velkolepost jejich dvorů, tak druhý nejdéle vládnoucí český král z tohoto srovnání nevychází vůbec špatně,“ připomíná Kindl.

Tančící koně

Největší událostí svatebních oslav bylo představení *La Contesa dell'aria e dell'acqua*. „V překladu je to *Souboj povětří a vody* a jeho hlavní částí byl koňský balet či

drezura. Představení se odehrálo 24. ledna 1667 na vnitřním nádvoří vídeňského Hofburgu a účastnili se jej přední šlechtici monarchie v čele se samotným císařem,“ nastiňuje Miroslav Kindl pompéznost obsazení.

Díky tomuto představení získala celá výstava také svůj název – *Koně v piškotech*. „Název je jednoznačnou nadsázkou. Koně samozřejmě ‚netančili v piškotech‘, dokonce v tu dobu ještě ani baletní boty, zvané piškoty, neexistovaly,“ vysvětluje kurátor výstavy.

Koňský balet byl ve skutečnosti náročnou koňskou drezúrou. „Dnes ji dokáže předvést jen několik málo jezdeckých škol v Evropě. Držitelem tradice je například Spanische Hofreitschule ve Vídni. Tehdejší představení se nedá srovnat s dnes známější olympijskou drezúrou koní. Jezdec byl daleko více spjat s koněm. Kůň i jezdec musejí projít mnohale-tým školením, aby mohli tuto vysokou školu jezdeckví předvádět,“ říká Miroslav Kindl.

Efemerní architektura

Pojem, který užívá historie umění, označuje dočasnou architekturu. Spadají do ní nejrůznější alegorické vozy nebo slavobrány určené pro slavnostní vjezd panovníků do měst. Tyto stavby sloužily krátkodobě pro určitou událost, poté byly zničeny. Mnohdy se na jejich vzniku podíleli i významní umělci, přestože věděli, že jejich prac-né dílo nebude zachováno.

Jan Thomas (1617–1678), Císař Leopold I. jako účastník koňského baletu *La Contesa dell'aria e dell'acqua*, kolem 1667.

nahore: Ilustrace z knihy: *La Contesa Dell'Aria, E Dell'Acqua*. Vydavatel: Matthäus Cosmerovius, Wien 1667.

Císař hercem

Samotné představení *La Contesa dell'aria e dell'acqua* bylo přístupné jen nejvyšším vrstvám tehdejší společnosti. „Účastnil se ho sám císař Leopold I., který byl velmi dobrým jezdcem. Vedli jej k tomu od dětství jako většinu

Aleksander Kobzdej, bez názvu, 1957

Aleksander Kobzdej

1920 Olesko – 1972 Warszawa

Malíř a kreslíř. Studia započal v roce 1939 na Fakultě architektury Lvovské polytechniky. V roce 1945 pokračoval ve studiu na Akademii výtvarných umění v Krakově, ale dokončil ho až v roce 1955 na Akademii výtvarných umění ve Varšavě. V roce 1954 reprezentoval Polsko na Bienale v Benátkách. V roce 1961 byly jeho obrazy součástí výstavy 15 polských malířů v Muzeu moderního umění v New Yorku. Zpočátku maloval pod vlivem realismu 19. století, v první polovině padesátých let podlehl doktríně socialistického realismu. V závěrečné třetině této dekády se díky zahraničním uměleckým kontaktům obrátil k informelu a materiálové malbě. V obrazech z tohoto období se zaměřil na fyzické i estetické působení barevných past, které často nanášel ve vysokých strukturách. Vedle toho používal také nemalířské materiály, například tkaniny. Jeho fascinace fenoménem malířské materie je některými polskými historiky umění interpretována jako autorův neutuchající pokus o vytvoření „portrétu barvy“.

Výstavní projekt je spoluorganizován prostřednictvím culture.pl a Institutu Adama Mickiewicze.

**CULTU
RE.PL** INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

Jadwiga Maziarska

1913 Sosnowec – 2003 Krakow

Malířka a scénografka. Studovala na Akademii výtvarných umění v Krakově (1934–1939). Byla členkou II Grupy Krakowskiej. Patří k průkopnicím polské materiálkové malby. Její tvorba je inspirovaná fotografiemi mikro i makrosvětla a přírodními strukturami. Malbu chápala jako pokus o „tvoření svébytné umělecké materie“ a vedle malířské hmoty (pasty) využívala i nemalířské materiály, například písek. Díky jejich užití vytvářela obrazy s rozmanitými strukturami, které vyvolávají pocit živé, biologické tkáně. Mezi jejími pracemi budí pozornost obrazy vytvořené ze stearinu, v nichž imitovala přírodní útvary pomocí reliéfních struktur a barevných past. Od sedmdesátých let se začala odvracet od technických experimentů a začala vytvářet barevně i formálně úsporné kompozice. V dalších desetiletích se však opět vrátila k barevným strukturám, ovšem již bez dřívější výrazové exprese.

Jadwiga Maziarska, *Biografie I*, 1987

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ POLŠTÍ MALÍŘI NA JEDNOM MÍSTĚ V JEDEN ČAS A POPRVÉ V ČESKU

abstrakce.PL / 1945–2017

Muzeum umění Olomouc – Muzeum moderního umění / 19. 4. – 19. 8. 2018

Autorka výstavy: Beata Gawrońska-Oramus

Kurátoři výstavy: Štěpánka Bielezová a Ladislav Daněk

Marian Bogusz, *Za pět minut dvanáct v Nankinu*, 1948

Marian Bogusz

1920 Pleszew – 1980 Warszawa

Malíř, scénograf, autor architektonických a urbanistických projektů. Studoval na Akademii výtvarných umění ve Varšavě (1946–1948). Byl spoluzakladatelem slavné varšavské Galerie Krzywe Kolo (1956) a umělecké skupiny *Grupa 55*. V polovině 50. let vytvářel výrazně barevné abstraktní kompozice a koncem této dekády experimentoval v oblasti informelu a materiálkové malby. Jeho pozdější tvorba se pod vlivem teorií a tvorby Władysława Strzemińskiego nesla v duchu odklání se od bohatých malířských forem a struktur k redukci malířského výrazu, přičemž ve svých plátnech kladl stále větší důraz na efekty šerosvitu.

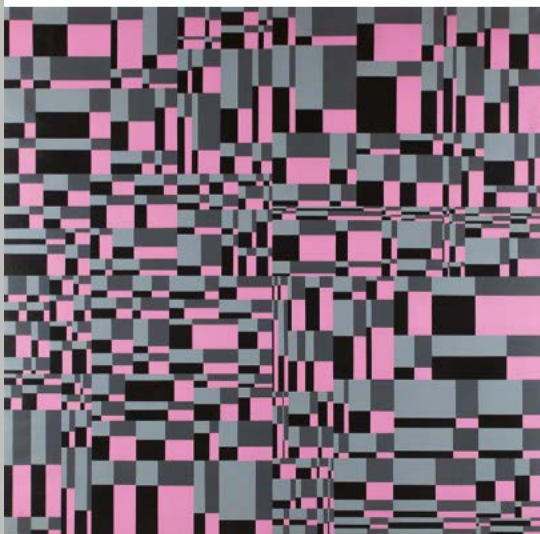
Jaro a léto 2018 bude v Muzeu umění patřit polskému umění. Poprvé do českých zemí totiž zamíří výstava, která se komplexně zabývá tamější abstraktní malbou, a to od roku 1945 až do současnosti. Na jednom místě – v Trojlodí Muzea moderního umění – tak návštěvníci budou moci od 19. dubna obdivovat díla těch nejvýznamnějších polských poválečných autorů. Výstava je unikátní i tím, že velká část obrazů pochází z významných varšavských a vratislavských soukromých sbírek. Z téměř šesti desítek autorů jsme pro vás jako ochutnávku vybrali sedmičku umělců převážně spjatých s jedním z nejvýznamnějších polských uskupení Grupou Krakowskou. S jejich díly se na výstavě setkáte také.

Jan Pamula

*1944 Spytkowice

Malíř a grafik. Studoval na Akademii výtvarných umění v Krakově (1961–1968) a v roce na École Nationale Supérieure des Beaux v Paříži. V letech 2002–2008 byl rektorem krakovské akademie, kde dodnes vyučuje. V roce 1980 pobýval na stipendijním pobytu ve Francii a v roce 1982 v New Yorku. Rozhodujícím obdobím pro jeho tvůrčí vývoj byly sedmdesátá léta, kdy se začal zabývat geometrickou abstrakcí, do které promítal svůj zájem o filozofii a mysticismus. Od té doby hledá systém, který by vizuálně zrcadlil univerzální zákony přírody. V roce 1980 během pobytu v Paříži vytvořil první sérii počítačových grafik, jejichž principy následně rozvíjel v obrazech. V těchto malbách, založených na matematických výpočtech a svým stylem odkazujících k technice vitráže, spojuje reálné pohledy (například na sakrální architekturu) s barevnou mozaikou pravouhlych abstraktních forem, čímž dosahuje až expresivních vizí.

Jan Pamula, *Komputerová série, verze I, 2000*

Janina Kraupe-Świderska

1921 Sosnowec – 2016 Kraków

Malířka, kreslířka, grafička. Studia započala v roce 1938 na Akademii výtvarných umění v Krakově, pokračovala v nich také v letech 1940–1942 na okupační Staatliche Kunstgewerbeschule a ukončila je v letech 1945–1948 na obnovené akademii. Byla členkou II Grupy Krakowskiej a skupiny Oneiron v Katovicích. Polské umění reprezentovala v roce 1955 na Bienale v Saul Paulu a v roce 1952 a 1978 na Bienale v Benátkách. Její tvorba je inspirovaná studiem filosofie, religionistiky, alchymie a přírodovědy. Ve svých kompozicích propojovala symboly a znaky různých kultur s hudebními motivy či astrologickými nebo literárními odkazy. Její práce jsou obtížně interpretovatelné, přičemž se vyznačují delikátním malířsko-grafickým pojetím.

Janina Kraupe-Świderska, *Proměny III, 1957*

Jerzy Kałucki

*1931 Lwow

Malíř, kreslíř, grafik, scénograf, autor objektů. Studoval na Akademii výtvarných umění v Krakově (1951–1957). Od roku 1976 byl členem uskupení Grupa Krakowska II, která patřila mezi nejvýznamnější polská výtvarná seskupení. V letech 1981–2003 vyučoval malířství na Akademii výtvarných umění v Poznani. Jeho tvorba vychází z tradice konstruktivismu. V počátcích se inspiroval odkazem Kazimíra Maleviče. Ve své tvorbě využívá omezené výtvarné prostředky, snaží se vizualizovat vztahy mezi prostorem, barvou a pohybem. Častým jeho motivem je kruh a jeho výseky, přičemž jednotlivé kompozice, ať už působí staticky, či dynamicky, tvoří s matematickou přesností. Kałucki také vytváří prostorové instalace, jejichž záměrem je vytvořit iluzi jiného prostoru.

Jerzy Kałucki, *Pean, 1992*

Jonasz Stern

1904 Kalusz – 1988 Zakopane

Malíř, kreslíř, grafik. Studium malířství započal v roce 1922 na Průmyslové škole ve Lvově. V roce 1928 studoval na Svobodné škole malířství a kresby v Krakově a následně vystudoval Akademii výtvarných umění v Krakově (1929–1935). Byl členem I Grupy Krakowskiej, která byla ve třicátých letech orientovaná levicově. Od roku 1939 pobýval ve Lvově a z tamějšího ghetta utekl v roce 1943 do Maďarska. Po válce se vrátil do Krakova, kde působil až do roku 1974 na tamní akademii. Výstavně debutoval v třicátých letech coby člen I Grupy Krakowskiej, tehdy tvořil v duchu expresionismu a postkubismu. Jeho souběžná grafická tvorba se vyznačovala sociální a společenskou kritičností v duchu Georga Grosze. Celá jeho poválečná tvorba je prostoupena reminiscencemi na pobyt v ghettu, pocity zmaru a smrti. Koncem padesátých let se přiklonil k materiálové malbě i surrealismu. Vedle abstraktních obrazů vytvářel koláže, v nichž zobrazoval organické zbytky, například rybí oči nebo zvířecí kosti, které považoval za symboly pomíjivosti a smrti. Tyto práce uzavřením do skleněných vitrín dostávaly symbolický rozměr na způsob epitafů anonymních obětí.

Jonasz Stern, *bez názvu, kolem 1950*

Muzeum umění Olomouc doplnilo sbírku akčního umění díky ceně Visegradského fondu

CENTRAL
EUROPEAN
ART
DATABASE

Károly Halász, *Filmperformance*, 1977
záznam performance, černobílé fotografie, lepenka

Kalmán Sziartó, *Transformation*, 1977
záznam performance, černobílé fotografie, lepenka

Ferenc Ficzek, *Schadow change*, 1977
záznam performance, černobílé fotografie, lepenka

Andrzej Lachowicz, Jolanta Marcolla, Józef Robakowski, Vladimír Havrilla nebo Robert Cyprich – to jsou jména autorů, jejichž díla jsou díky ceně Visegradského fondu nově zastoupena ve sbírkách Muzea umění. S prestižním oceněním, které ředitel muzea věnoval pronásledovaným umělcům, muzeum obdrželo i finanční odměnu 20 tisíc eur.

Do sbírky moderního a současného umění tak přibyla kolekce fotografií dokumentujících projevy akčního umění v zemích středoevropského regionu. Mezi vybranými autory přitom nechybí ani Jiří Hýnek Kocman. Výstava jeho studentů *Ateliér papír a kniha* se konala v Muzeu moderního umění loni na jaře a letní měsíce patřily českému akčnímu umění (*Okamžitě chrámy*, 2017) – návaznost je tedy zřejmá a samozřejmě také chtěná, tím spíše, že díky podobným akvizicím muzeum pokračuje v záměru mapovat středoevropský geografický prostor. Svou specifičností i systematickým budováním se tato sbírka zařazuje mezi podobně vytvářené soubory art brut či autorské knihy, které muzeum založilo v předchozích letech.

Pécsi Műhely / Péčská dílna

Z nových akvizic je mimořádně zajímavý maďarský soubor prací, které reprezentují aktivity jednoho ze zásadních neo-avantgardních hnutí své doby, tzv. Péčské dílny (Pécsi Műhely). Mezi jeho členy patřili Ferenc Lantos, Tamás Aknai, Ferenc Ficzek, Károly Halász,

Károly Kismányoki, Sándor Pinczehelyi, Lajos Szelényi a Kalmán Szijártó. Jméno, pod nímž se rozhodli společně vystupovat, má historický původ v označení místní továrny z devatenáctého století. Zároveň však odráželo jejich závazek a orientaci: podobně jako stavitelé středověkých katedrál, také členové péčské dílny tvořili uzavřené společenství, v tomto případě navíc stojící v opozici vůči dějinné „malosti“ sedmdesátých let, vůči její nucené normalitě. Členové dílny se přitom silně inspirovali německým Bauhausem (Molnár Farkas, Alfréd Forbáth), stále aktuálním nejen svou ú(s)pornou konstruktivistickou estetikou, ale také bytostnou modernitou. Navazovali však i na vlastní „domácí hrdiny“ první poloviny dvacátého století – Jenő Gábora, Ference Martyna a Lajose Kassáka.

Leitmotivem Péčské dílny bylo vytvoření nového vizuálního jazyka, nové vizuální kultury. Její členové se proto neomezovali na jednotlivé výtvarné formy, ale kombinovali různé žánry a odlišná média. Oscillovali přitom okolo grafických umění, malby a fotografie jako tří základních typů obrazů,

k nimž však přistupovali z pozic konceptualismu. Rané období, které je v tomto směru přelomové, je charakteristické geometriem a orientací na land art – a představuje jednu z vůbec prvních systematických reflexí krajiny jako výtvarného prostoru/prostředku ve středoevropském neoficiálním prostředí druhé poloviny dvacátého století. Jedním z tvůrčích center uskupení se stal jihomaďarský Bonyhád – ve zdejší smaltovně se opakovaně konalo umělecké symposium, na němž členové prezentovali své aktuální práce.

Ačkoli se jednalo o sdružení silných individualit, z nichž se později každá vydala svou vlastní cestou, společným svorníkem uskupení byl totožný způsob uvažování. Tato situace zároveň odráží jeho hlavní myšlenku – tvořit svobodně, bez omezení, jak geografických, tak imaginativních, jak pro Pécs, tak pro celý svět. ○

BOŻENA KOWALSKA

(1930, Varšava)

CEAD historik umění jara

„Připravovat výstavu znamená soustředit se hluboce na pochopení umělcovy práce a vybrat to, co je z jeho díla nejlepší.“

Na letošní rok připravuje Muzeum umění přelomovou přehlídku polské abstraktní malby od čtyřicátých let minulého století po současnost. Mezi zastoupenými nebudou chybět slavní „avantgardisté“ Władysław Strzemiński, Maria Jarema nebo Tadeusz Brzozowski, ale také dědicové jejich revolucí jako Jan Pamuła či Stefan Gierowski. Příprava podobně ambiciózní expozice by samozřejmě nebyla možná bez „domácí“ podpory – vedle kurátorů výstavy se na výběru autorů a děl podílí také významná polská historička umění Bożena Kowalska. CEAD s autorkou natočil videorozhovor, který bude brzy k vidění na stránkách [cead.space](#).

Po absolutoriu studia dějin umění na Varšavské univerzitě v roce 1952, také díky přátelským vztahům s jeho prvním ředitelem – proslulým Armandem Vetulanim – začala Bożena Kowalska pracovat v Ústředním výboru pro výtvarné umění (Centralne Biuro Wystaw Artystycznych). Dlouhou dobu vedla jeho vzdělávací odbor, což jí umožnilo nejen se věnovat průzkumu autorských ateliérů, ale také působit pedagogicky. V kontextu poválečného totalitního Polska se samozřejmě jednalo o zásadní činnost – orientaci na aktuální, živé umění a jeho zprostředkování současnému publiku. Na počátku sedmdesátých let pak získala doktorát v humanitních oborech a následně přednášela na varšavské Akademii výtvarných umění.

Mimo pedagogickou a výstavní činnost, spojenou bytostně s „Galerií 72“ v Chelmu (1972–2001), se Kowalská zasadila o vytvoření sbírky moderního a současného umění, kterou spravuje chelmské Regionální muzeum. Je autorkou monografií Romana Opałki, Henryka Stażewského, Wojciecha Fangora a řady dalších polských (neo)avantgardních umělců; a publikovala také řadu přehle-

dových prací (Polska awangarda malarska 1945–1980, Warszawa 1988; Od impresjonizmu do konceptualizmu. Odkrycia sztuki, Warszawa 1989 ad.). Právě s těmito autory a tímto obdobím je osobně spjata. Jak sama říká: „Jsem kritik umění určité doby. (...) O následujícím období, o osmdesátých letech, bych už psát nechtěla. Už ne. Toto už není umění mého času...“ O

Filmový dokument zmapuje tvorbu Monogramisty T.D

Obrazy, fotografie, grafiky i autorské knihy, to vše z dílny Monogramisty T.D, zdobí od listopadu Galerie Muzea moderního umění. Výstava, kterou tvoří jen díla ze sbírek Muzea umění, je malou oslavou sedmdesátin tohoto „československého“ umělce, občanským jménem Dezidera Tótha. Kromě toho také vzniká dokumentární film popisující jeho tvorbu, a to v rámci muzejní Central European Art Database (CEAD).

„Dezider Tóth náležel vždy k lidem propojujícím české i slovenské umělecké prostředí. A to jak svými uměleckými názory, účastí na výstavách, členstvím v profesních spol-

cích, tak dvojím ukotvením ve svém brněnském i bratislavském bydlišti,“ uvedla kurátorka jeho olomoucké výstavy Gina Renotiére. Právě tyto přesahy jsou jedním z důvodů, proč právem patří do databáze středoevropského umění.

Monogramistu T.D lze označit za konceptuálního umělce, jehož osobní poetiku výrazně ovlivnila vizuální poezie a aktivity hnutí Fluxus. Dominantní v jeho tvorbě je problematika vztahu slova a obrazu, přičemž jazyk zásadně kontaminuje jinými médii. Výsledkem je hra s pojmy, lyrický humor, metafora.

Umělecký pseudonym Monogramista T.D začal Dezider Tóth používat před dvaceti lety, krátce po svých padesátých narozeninách.

„Ve změně jména na ‚Monogramista‘ je jakási chuť být částečně lhostejný vůči tomu, co jsem dělal před tím. Je to moje hra, která má souvislost s kulturou a s tím, co z ní já znám. Je to jakoby odstříhnutí se od jistých klíšé, způsobů, metod,“ vysvětluje změnu Dezider Tóth.

Více o Monogramistovi T.D i jeho dílech se dozvíte ve vznikajícím dokumentu nebo aktuálně na výstavě v Galerii olomouckého Muzea moderního umění, která potrvá do 18. února.

Filmart představuje umělecké filmy už téměř osm let

Muzeum umění se zabývá několika uměleckými směry. V jeho sbírkách jsou obrazy, plastiky, kresby, architektura, fotografie. Nezapomíná ale ani na jeden z nejmladších uměleckých směrů – film. K Muzeu umění totiž patří nerozlučitelně také filmový klub – Filmart, který nabízí náročnějšímu divákovi dva snímky měsíčně.

„Filmart v Muzeu umění funguje nějakých sedm osm let,“ připomíná produkční Roman Ludva, který stál u zrodu tohoto dnes už tradičního projektu. „K tomu nápadu mě přivedl Petr Nerušil, zakladatel a šéf festivalu Divadelní flora. Před nějakými devíti lety pořádal u nás v Arcidiecézním muzeu jako doplněk probíhajícího festivalu projekce filmů pro školy. A mě napadlo zkusit založit filmový klub pro běžné večerní publikum. Spojil jsem se s Petrem Bilíkem z filmové vědy na olomoucké univerzitě a on mě nasměroval na Lukáše Gregora. Ten pro nás stavěl dramaturgii filmových představení v prvním období.“

Už tehdy padl návrh na promítání dvakrát měsíčně. Filmu tak mělo patřit v Mozarteu vždy první a předposlední úterý v měsíci.

Inspirace ve výstavách

Promítání dvou filmů měsíčně není náhodné. Filmart totiž pracuje se dvěma filmovými cykly. „Filmy jsme aspoň částečně vždy vybírali a vybíráme i teď podle velkých výstav v muzeu – aby s nimi pokud možno ladily. Před minulou sezónou jsme začali spolupracovat s Janem Jíllem z Asociace českých filmových klubů a dramaturgem Letní filmové školy v Uherském Hradišti. Ten pro nás teď staví dramaturgii. Ustavili jsme jeden kontinuální cyklus – *Současný artový film*, který doplňujeme cyklem ke konkrétní výstavě,“ vysvětluje Roman Ludva.

Výběr filmů však dlouho komplikovalo technické zázemí Mozarteu i nabídka distributorů. „Vybavení sálu Mozarteum neumožňuje promítat filmy z projekčních zařízení, jimiž disponují běžná kina, takže jsme pouštěli nahrávky z DVD. A nabídka distributorů kvůli tomu byla omezená – zprvu jsme promítali starší věci. Vytváření jednotlivých filmových cyklů byla tedy trochu z nouze ctnost – cyklus jsme prostě postavili podle toho, co se nám od distributorů podařilo sehnat,“ postěžoval si Roman Ludva.

V poslední době se však nabídka výrazně zlepšila. „Jedním z důvodů je nejspíš skutečnost, že běžná kina mají problém s návštěvností, distributorům se tak snižují zisky a daleko ochotněji poskytnou fungl nový film prostorům, jako je ten náš, který má daleko ke komfortu specializovaných filmových sálů,“ domnívá se Roman Ludva. Důkazem je i nový filmový cyklus *Plynutí času*, který je inspirovaný výstavou děl Jozefa Jankoviče v Muzeu moderního umění. „Díky lepší nabídce jsme schopni promítnout většinu filmů relativně krátce po jejich české premiéře,“ pochlubil se Roman Ludva.

Přes zlepšení filmové nabídky není vždy lehké naplnit cyklus doprovázející výstavu. „Velmi nesnadné bylo téma *Fascinace skutečností* týkající se Hyperrealismu. Nakonec jsme promítli dva filmy: *Rodinné štěstí* a *Neon Demon*,“ připomněl Ludva.

Filmy v původním znění

K Filmartu patří také titulky. Návštěvníci se tak mohou vždy těšit na jakýkoliv film v originálním znění.

„Promítat filmy v původním znění je slušnost vůči filmovým příznivcům. Na dabing není v pořádném biografu nikdo zvědavý. Jenom párkrát jsme udělali výjimku při uvádění animovaných filmů. Když byly vhodné i pro děti, promítli jsme dabovanou verzi kvůli těm nejmenším,“ prozradil Roman Ludva výjimku potvrzující titulkové pravidlo. ○

FILMART 2018

Mžitky

23. LEDNA

Film Andrzeje Wajdy zavede diváky do roku 1945, Stalinova moc ovládá Polsko. Malíř Władysław Strzemiński odmítne dělat umělecké kompromisy a sloužit doktríně socialistického realismu. Je pronásledovaný, vyloučený z univerzity, jeho obrazy jsou strhány ze zdí muzeí. S pomocí svých studentů začne bojovat proti komunistické straně a stává se symbolem uměleckého odporu proti tyranii.

Tom of Finland

6. ÚNORA

Vyznamenaný důstojník Touko Laaksonen se vrací z druhé světové války a velmi rychle zjišťuje, že život ve Finsku v době míru je pro něj stejně znepokojivý. Helsinky jsou prodchnuté homofobií a všichni muži jsou nuceni k tomu, aby se oženili a měli děti. Touko nalézá útočiště ve vlastní umělecké tvorbě, která se začíná specializovat na stylizované homoeroticke kresby svalnatých mužů.

Cesta času

20. ÚNORA

Film Terrence Malicka se zabývá vznikem, vývojem a zánikem známého vesmíru, životním cyklem sluneční soustavy. V centru Malickovy pozornosti pochopitelně leží evoluce různých živých forem, jejich rozmanité podoby, proměny od jednobuněčných organismů až po formování lidské civilizace.

Jackie

6. BŘEZNA

Když je JFK zvolen prezidentem USA, stává se Jackie Kennedyová (Natalie Portmanová) jednou z nejmladších prvních dam v historii. Pro její vřelost, eleganci a vybraný vkus ji brzy obdivují miliony lidí po celém světě. Pak přichází okamžik, který všechno změní. Jackie se vyrovnává s osobní ztrátou, jako milovaná matka a první dáma však musí zůstat oporou dětem i celému národu.

Druhá strana naděje

20. BŘEZNA

Stárnoucí podomní obchodník s košilemi Wikström dělá velké rozhodnutí: opustí svoji ženu alkoholičku i uvadající živnost. Po epizodní kariéře pokerového hráče zakoupí nevýdělečnou restauraci na zapomenutém helsinském dvorku. Brzy se ukáže, že nepřístupná slupka málomluvného hrdiny skrývá veliké srdce – to když Wikström nabídne práci o poznání mladšímu muži, který se dílem osudu nachází ve zdánlivě bezvýhodné situaci.

THEODOR MOJŽIŠ

**„Biskup Karel je postava, kterou je potřeba
vynést na světlo Boží“**

Režisér a scenárista dokumentárních filmů, který více než deset let úzce spolupracuje s Muzeem umění Olomouc, díky čemuž vznikly filmy *Olomoucké baroko*, *Ke slávě a chvále* nebo *Domy milovníků umění*. Nyní ve spolupráci s muzeem točí dokumentární film *Barokní velmož* o osobě a době Karla z Lichtensteinu-Castelcora.

Na snímcích Theodor Mojžíš při natáčení filmu *Barokní velmož* v kroměřížské Květné zahradě. Foto: Deník / Jiří Kopáč.

Původním povoláním jste učitel, jak jste se dostal k filmu?

Byl jsem v Prostějově u zrodu Hanáckého divadla, později Hadivadla. Neměl jsem žádnou ambici být hercem nebo nedej bože režisérem, protože ta doba po roce 1968 byla velmi, velmi... zvláštní. Vystudoval jsem Pedagogickou fakultu v Ostravě a potom jsem deset let učil. Asi v polovině osmdesátých let se začaly otevírat nové možnosti, u velkých výrobních podniků vznikala takzvaná audiovizuální centra. Jedno takové bylo i v Prostějově a kamarádi, kteří tam pracovali, zjistili, že je „jednoduché“ nakoupit techniku, ale složitější s ní pracovat. Oslovili mě, jestli to nechci zkusit a já do toho šel.

Ve vaší filmografii dominují dokumentární filmy. Proč jste se rozhodl pro tuto disciplínu?

Nikdy jsem neměl touhu jít k hranému filmu, navažoval jsem spíše na svou učitelskou profesi. Natáčel jsem výukové a vědecké snímky. Teprve po čase jsem přešel na klasický dokument, a to v široké paletě od umění a filozofie na straně jedné, až po historický dokument či profil lékaře Bohdana Pomahače na straně druhé.

Máte nějaké oblíbené téma?

Mě vždycky nejvíc zajímali konkrétní lidé. Jako autor mám tu možnost při přípravě scénáře a při realizaci díla určitým způsobem ovlivnit pohled diváka na danou osobnost, děj. Když se dostanete k tématům, která jsou v kinematografii zpracovávána maximálně jednou za deset dvacet let, tak do nich promítáte i svůj osobní názor. Samozřejmě při respektování všeho, co je pro dokument třeba.

V rámci vašich filmů se často vracíte na Hanou, ať už do Olomouce, Prostějova nebo Kroměříže. Je těžké prosadit se v celostátním televizním vysílání „regionálním“ tématem?

Proč se nám v Praze podařilo prosadit tato témata? Protože si to prostě zaslouží a je zde velký potenciál. Samozřejmě to není tak, že přijedu do Prahy a řeknu: „V Olomouci je pěkná výstava, jdeme točit.“

Jakou roli hraje ve výběru témat váš prostějovský původ?

Já se vlastně nepovažuji za prostějovského režiséra, tak to prostě brát nejde. To by svět pro mě končil někde u Olšan nebo u Vyškova. Přesto vždycky říkám, pojďme se podívat na to, co je u nás v ulici, co máme v nejbližším okolí. V Prostějově se třeba narodil filozof Husserl. Na konci ulice, ve které

Theodor Mojžíš při natáčení filmu *Ivan Theimer – Cesta světla*. Foto: Deník / Jiří Kopáč.

Jan Zrzavý, Kalvárie v Locronan II, 197?

Zrzavý míří do Francie, Dobeš do Německa a Filla na Slovensko

Bretaň, Bratislava, Frankfurt nad Mohanem, ale i Brno, Cheb nebo Ostrava, tam všude budou v tomto roce obdivovat díla ze sbírek Muzea umění Olomouc. Návštěvníci tamějších galerií se mohou těšit na Jana Zrzavého, Cyrila Galláta, Emila Filly, Zykmunda Sidorowicze nebo Jožku Uprku.

„Zatím připravujeme zhruba osm výpůjčních projektů, ale to určitě nebude pro rok 2018 konečné číslo,“ říká Vladimír Pospíšil, správce sbírek obrazů a plastik MUO.

Hned tři obrazy poputují až do Francie, tamější Musée départemental breton v Quimperu totiž připravuje výstavu zaměřenou na české autory – *Bonjour, Monsieur Gauguin, Čeští umělci v Bretani 1850–1950*. Z olomouckých sbírek obohatí francouzskou výstavu dva obrazy Jana Zrzavého *Skalnatý přístav* a *Kalvárie v Locronan II* a také *Bretonky* z dílny Cyrila Galláta.

„Dalším dílem z našich sbírek, které zapůjčíme letos do zahraničí, je *Pulzující rytmus – kinetický a světelný objekt* od Milana Dobeše. Toho diváci uvidí v Museu Gierschových ve Frankfurtu nad Mohanem,“ prozrazuje Vladimír Pospíšil.

Třetí zahraniční zápůjčka bude směřovat do Slovenské národní galerie, kde chystají v rámci projektu *Made in Czechoslovakia* věnovanému stému výročí vzniku Československa výstavu *Filla/Fulla. Osud umělca*. Ta přiblíží tvorbu dvou klasiků českého a slovenského moderního umění Emila Filly

a Ludovíta Filly. „Momentálně ještě upřesňujeme, která Fillova díla jim na Slovensko půjčíme,“ popisuje Vladimír Pospíšil jednání se slovenskou stranou.

Do českých luhů a hájů

Muzeum umění Olomouc spolupracuje samozřejmě i s tuzemskými muzei a galeriemi. Například Střeďočeské muzeum v Roztokách u Prahy připravuje výstavu *Můj milý (Výtvarníci z okruhu Zdenky Braunerové)*. „Tam zapůjčíme tři obrazy, dva od Antonína Chittussiho (*Trója – krajina, Krajina ve Fontainebleau*) a *Pouť u sv. Antoníčka* od Jožky Uprky,“ vyjmenovává Pospíšil.

Na výstavu Západočeské galerie v Plzni *Čas, čas... v umění 19. století* pak MUO pošle *Podzimní krajinu* od Zykmunda Sidorowicze. Ostravskou výstavu *Norbert Grund* obohatí dvě díla tohoto autora z olomouckých sbírek – *Objet v přístavu* a *Galantní rokoková scéna*.

Návštěvníci Muzea města Brna se pak mohou těšit na výstavu *Atol a putující slunce. Pavel Navrátil v dialogu se Zdeňkem Macháčkem, Miroslavem Šimordou a Bohumírem Matalem*. „Z našich sbírek tam bude Navrátilův *Hrnčič* a připomenout musím i výstavu *Per diplomka ad astra. Diplomové práce na Akademii výtvarných umění v Praze 1969–1989* v Galerii výtvarného umění v Chebu, kam posíláme *Sedící figuru* a *Sedící figuru se zdviženou rukou* od Miloše Cvacha,“ doplňuje Vladimír Pospíšil.

VÝSTAVA KVĚTY A JINÉ SVĚTY MÁ REPRÍZU V PARDUBICÍCH

Výběr z kolekce art brut Muzea umění Olomouc si mohou do 14. ledna prohlédnout návštěvníci Jonášova domu Východočeské galerie v Pardubicích na výstavě *Květy a jiné světy*.

„Je to rozšířená repríza výstavy, která byla loni v Olomouci. Představí díla z oboru art brut z Čech a Moravy, především soubor mediálních kreseb,“ říká kurátorka Anežka Šimková. Mediální kresby vznikají ve zvláštním inspirativním stavu.

Milovníci umění se mohou podívat na sto exponátů od tří desítek umělců. „Téma květů, které jsou zde obrazem

a symbolem, řekněme ‚vnitřní přírody‘ svých tvůrců, v olomoucké kolekci převažuje. Zvláště vyniká soubor kreseb Anny Zemánkové, skutečné královny art brut oceňované po celém světě,“ zdůrazňuje Šimková.

Z mediální tvorby jsou tu vystaveny malé kolekce třeba Adély Ducháčkové, Cecilie Markové, Vlasty Kodříkové, Anny Haskel nebo Josefa Chabinioka.

„Olomouckou kolekci jsme navíc rozšířili o asi desítku soukromých výpůjček,“ připomíná Šimková.

Anna Zemánková, bez názvu, pol.60. let 20. století

Olomoucká „Oplatka“ se přesune z Plzně do Prahy

Taje a krásu středověkého umění zaměřeného na eucharistii budou lidé obdivovat po Olomouci a Plzni také v Praze. Výstava *V Oplatce jsi všecek tajně se už na jaře 2018 přestěhuje do Strahovského kláštera*.

„Pražskou reprízu výstavy obohatí hned několik nových exponátů pocházejících z bohatých sbírek Strahovského kláštera, takže se mají návštěvníci rozhodně na co těšit,“ říká olomoucká kurátorka výstavy Helena Zápalková.

OLOMOUCKÁ KOLEKCE ART BRUT

Muzeum umění Olomouc se po roce 1990 začalo zaměřovat ve sbírkotvorné činnosti také na oblasti, které se doposud v českých galerijních sbírkách téměř neobjevovaly, tedy i na marginální projevy umění. Art brut je rozumem nekorigovaná, spontánní tvorba, která je ovšem schopna díky své vnitřní energii a autentičnosti přinášet do umění oživující záchvěvy. V kolekci art brut převažují mediální kresby díky silné tradici spiritistického hnutí v Česku. Muzeum umění nyní vlastní v Česku největší veřejnou kolekci art brut.

Koncert Vladimíra Merty, tentokrát v triu

Legenda české písničkářské scény Vladimír Merta vystoupí v Divadle hudby v triu s fenomenálním houslistou Janem Hrubým a klavíristou a kytaristou Ondřejem Fenclem. Jako zvláštní host je doprovází velšský zpěvák a hráč na keltskou harfu Sean Barry. Mertovo jméno není v Olomouci známé jen díky desítkám koncertů, které tu na různých scénách, tajných či oficiálních, od 70. let odehrál. Merta se také velmi výrazně zapsal do historie olomouckého divadla v souvislosti se svým režijním působením ve Studiu Fórum, které od 70. let fungovalo jako neoficiální studiová scéna tehdejšího Státního divadla Oldřicha Stibora, a to především v Divadle hudby a později také v S-klubu. Vladimír Merta měl v Divadle hudby roce 1981 režírovat inscenaci hry Leonarda Gershe *Motýli jsou volní*. Toto angažmá však zakázal schvalovací odbor Okresního výboru KSČ, zejména kvůli muzikantovým tehdejšími politickým postojům. K naplněné režijní spolupráci se Studiem Fórum došlo až těsně po pádu komunistické totality, kdy zde Merta v dubnu 1990 režíroval *Báj* Daniely Fischerové. Z jeho hudebních vystoupení na našich scénách je třeba připomenout koncert *Sefardských písní*, které společně s Janou Lewitovou interpretoval při prvním ročníku Dnů židovské kultury Olomouc v říjnu 2008 či jeho nezapomenutelné vystoupení v Divadle hudby u příležitosti výstavy *Tajemné dálky | Symbolismus v českých zemích 1880–1914* v Muzeu moderního umění v únoru 2015.

Divadlo hudby, úterý 6. února ve 20 hodin, vstupné 200 / 150 Kč.

Klezmerový punkfolk Daniel Kahn & The Painted Bird

S repertoárem z nového alba *The Butcher's Share* se v lednu vypravuje na evropské turné berlínská radikální jidiš kapela *desperátů s punkovými názory* – Daniel Kahn & The Painted Bird. Revoluční a mnohdy až apokalyptické hymny, někdy vtipné, někdy strašidelné a někdy k uzoufání smutné, zazní při koncertě v Divadle hudby, který je pro kapelu zastávkou mezi ve Vídni a Frankfurtem nad Mohanem a uskuteční se v **úterý 20. února ve 20 hodin, vstupné 300 / 250 Kč.**

DÍVADLO HUDBY Petra Nikla a Marka Novotného

Skladatel a klavírista Marek Novotný společně s předním českým vizuálním umělcem Petrem Niklem předvedou v Divadle hudby hudebně-výtvarnou performanci.

Petr Nikl v minulosti v DH několikrát vystoupil se svými sólovými hudebně-divadelními pásmy. Tentokrát se však představí spíše jako výtvarník a performer v dialogu s živým hudebním experimentem klavíristy Marka Novotného oscilujícího na hranici jazzu, vážné hudby a ambientu. Večer slibuje kombinaci výtvarných akcí s klavírním recitálem původních i na místě vzniklých skladeb. **Divadlo hudby, úterý 6. března v 19 hodin. Vstupné 150 / 100 Kč.**

DIVADLO DĚTEM

neděle **21. ledna 2018** /// 16.00 hod

3+
45 min
80 Kč

PONDĚLÍ AŽ STŘEDA
22.–24. 1. 2018
VŽDY V 8.30 A 10.00
PRO MATEŘSKÉ
A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

TŘI POHÁDKY PRO ROŠTÁKY

DIVADLO RADOST / BRNO

První pohádka je o princovi, který si hledal nevěstu, nechtěl však jinou, než „opravdovou“ princeznu. Druhá je o šikovném chlápce s trochu divným jménem, který přechytračil vlka, a vysloužil si od krále odměnu. A třetí je o princezně, kterou vyčaroval kouzelník z čarovného klobouku – a pak s ní měl spoustu starostí, protože se jako každá princezna chtěla vdávat, ale žádný ženich jí nebyl dost dobrý.

V představení se používají vyřezávané figurky v kombinaci lípového dřeva a textilu tzv. manekýn, což jsou obecně všechny typy loutek vedené ze zadu živým hercem.

neděle **18. února 2018** /// 16.00 hod

3+
60 min
80 Kč

PONDĚLÍ AŽ STŘEDA
19.–21. 2. 2018
VŽDY V 8.30 A 10.00
PRO MATEŘSKÉ
A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

POŠTÁČKÁ POHÁDKA

DIVADLO KARROSA / PRAHA

Loutkové představení podle Poštácké pohádky Karla Čapka. Je důležité psát dopisy lidem, které máme rádi. Co se však stane s dopisem, který se na poště objeví bez známky, bez adresy a nešťastnou náhodou dostane poštovní razítko? Pan Kolbaba se s pomocí poštovních skřítků vydá hledat neznámou adresátku.

V inscenaci je možné zhlédnout manekýny, spodové loutky – marotty, maňáška, plošné loutky, totemové loutky.

neděle **11. března 2018** /// 16.00 hod

3+
50 min
80 Kč

PONDĚLÍ AŽ STŘEDA
12.–14. 3. 2018
VŽDY V 8.30 A 10.00
PRO MATEŘSKÉ
A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

SŮL NAD ZLATO

BUCHTY A LOUTKY / PRAHA

Na motivy klasické pohádky Boženy Němcové. *Ty mě máš ráda jako zlato, ty jako stříbro a ty jako sůl? Tak na to bych se podíval, fuj fuj fuj.* Pohádka o pozlátku, dobrém a neobdobrém jídle a čistém láse. Hrané s loutkami, vtipem a chutí.

V inscenaci jsou k vidění klasické marionety na drátě – jedna z nejstarších a také nejrozšířenějších loutkových forem v české loutkářské tradici.

+ pohádková dílna k nedělním představením

45–60 min / rezervace nutná
johncapkova@muo.cz

Pohádková dílna v novém roce oblékne nový kabát. Po nedělní pohádce přijde trocha akce. Méně tvoření u stolu, za to víc pohybu v divadelním sále. **Přijďte prozkoumat svět divadla všemi smysly.**

Milí rodiče, nemůžete-li přijít s dětmi na naši víkendovou pohádku, přijďte některý jiný den. Zavolejte do pokladny Muzea umění Olomouc, jsou-li volná místa. Od pondělí do středy v 8.30 a 10.00 hodin hrajeme pro mateřské a základní školy a hlediště nemusí být vždy plně obsazeno. Zbylé vstupenky prodáme rádi vám. Pokladnu máme otevřenou vždy od úterý do neděle od 10 do 18 hodin. **Rezervace na www.muo.cz nebo pokladna@muo.cz, nebo na tel. čísle 585 514 241.** Rezervované vstupenky vyzvedněte nejpozději hodinu před začátkem představení. Divadlo i bar otevřeno hodinu před představením. Křesla v sále nejsou číslována.

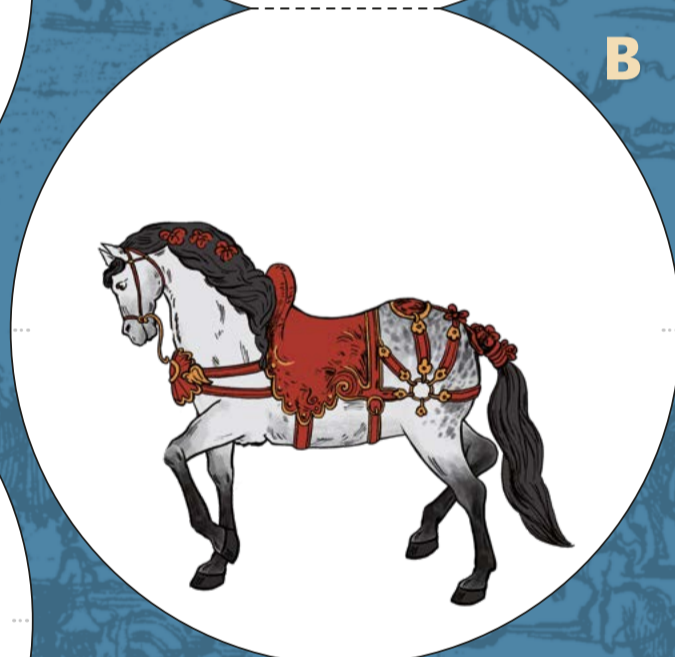
Leopoldovi koně

Milé děti, milí dospělí, na této stránce se vždy setkáváte s tvořivými úkoly. Díky novému číslu našeho časopisu si můžete vyrobit taumatrop. Je to takové drobné optické zařízení, které pohybem ošálí vaše oči, až se vám bude zdát, že vidíte něco, co tam ve skutečnosti není! Tak směle do práce!

Zaměříme se na obrázek koně s jezdcem. Podobný, tentokrát již pohyblivý, obrázek si můžete prohlédnout v krátkém animovaném klipu na výstavě Koně v piškotech v Arcidiecézním muzeu Olomouc. Abychom podpořili vaši zvědavost, tak vám prozradíme, že na výstavě uvidíte nejenom to, jak jezdec koně osedlal. Společně si dokonce zatančili balet. Opět nebudete věřit vlastním očím, protože koně se dokážou naučit velmi složité kroky i skoky!

- 1 Vystříhnete kolečka A i B, ale pozor na místo přehybu, tam nestříhat.

- 2 Na označeném místě přehnete tak, aby se kolečka přesně dotýkala jedno druhého.

- 3 Na jedné straně (kolečko A) stojí osamocený kůň. Na druhé straně (kolečko B) nyní máte samotného jezdce otočeného hlavou dolů. Tak je to správně!

- 4 Mezi kolečka, zhruba do středu, vložte provázek nebo špejli a důkladně slepte lepidlem. Myslete na to, že vám musí po každé straně kolečka vykukovat dostatečně dlouhá část provázku či špejle.

- 5 Nyní máte hotový základ taumatropu! Jak funguje? Začněte mezi prsty otáčet provázkem či špejlí tak, abyste kolečko roztočili. Pozorně se dívejte na obrázek koně a jezdce, po chvíli uvidíte, jak si jezdec koně osedlal. Vaše oči jsou pohybem tak oklamány, že vidí oba obrázky spojené v jeden.

Výběr z připravovaných výstav v roce 2018

Inge Kosková

8. 3. – 8. 7. 2018 | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | SALON, KABINET

Především příroda a její rozměry a také lidské tělo patří mezi nejčastější náměty tvorby přední české kreslíčky – olomoucké výtvarnice Inge Koskové. Pro její práce je příznačné neustálé směřování ke zjednodušení, k minimalistickému pojetí. „Je to pro ni výrazový prostředek meditačních úvah o životě a věcech, se kterými se v něm setkáváme,“ objasňuje kurátor výstavy Ivo Binder.

Koně v piškotech

Slavnosti na dvoře Leopolda I.

25. 1. – 15. 4. 2018 | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | GALERIE

Velikost a krásu slavností na dvoře Leopolda I. (1640–1705) připomene výstava *Koně v piškotech*, a to včetně unikátního koňského baletu, kterým císař oslavil svou svatbu se španělskou infantkou Markétou. Výstavu, která se do Olomouce stěhuje z kroměřížského zámku, obohatí v Arcidiecézním muzeu například některé dobové grafické listy dokumentující pompéznost císařských slavností. Novinkou bude i unikátní tisk zobrazující slavobránu, kterou v roce 1666 přijížděla budoucí císařovna Markéta Španělská do Vídně.

Století relativity

reinstalace stálé expozice výtvarného umění 20. století

OD 1. 1. 2018 UZAVŘENÍ EXPOZICE

OD 8. 3. 2018 ZNOVUOTEVŘENÍ EXPOZICE | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Po rekonstrukci prostor a částečné obměně vystavených exponátů znovu otevřeme stálou expozici toho nejlepšího z našich bohatých sbírek umění 20. století. Poprvé budeme mít návštěvníci také k dispozici zvukového i psaného průvodce, který bude volně stažitelný do telefonů či tabletů z našich stránek na www.muoc.cz.

Rozlomená doba

Mezi úzkostí a slastí

20. 9. 2018 – 27. 1. 2019 | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | TROJLODÍ, SALON, KABINET

Rozpad Rakouska-Uherska v roce 1918 a vznik nových státních útvarů přinesl zásadní zlom v uspořádání oblasti ve střední Evropě. Tato změna ovlivnila také komunikaci umělců, zasáhla do jejich lidských a politických postojů, podílela se na proměně námětů a zrodu nových formálních přístupů. Výstava *Rozlomená doba* se zaměří na zdroje a projevy této dramatické proměny v období zahrnujícím závěrečné desetiletí Rakouska-Uherska a úvodní desetiletí nástupnických států. Jedná se o největší letošní výstavní projekt Muzea umění Olomouc, na němž se podílejí také galerie země V4 – Mezinárodní centrum kultury v Krakově, Galerie města Bratislavy a Janus Pannonius Muzeum Pécs.

Jaromír Funke

Avantgardní fotograf

15. 11. – ÚNOR 2019 | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | GALERIE

Jaromír Funke patří k nejvýznamnějším osobnostem české i světové fotografické avantgardy. Jeho díla jsou zastoupena ve světových sbírkách a nechybí v žádných seriózních dějinách fotografie nebo encyklopediích fotografů. Výstava se zaměřuje výhradně na avantgardní díla, která osobitě a mnohdy velmi progresivně rozvíjejí podněty kubismu, abstrakce, nové věcnosti, konstruktivismu a surrealismu.

abstrakce.PL / 1945–2017

19. 4. – 19. 8. 2018 | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | TROJLODÍ

Vůbec poprvé míří do českých zemí výstava, která se komplexně zabývá polskou abstraktní malbou. Návštěvníci Muzea umění Olomouc se tak mohou těšit až na sto šedesát děl nejvýznamnějších polských umělců tvořících od čtyřicátých let 20. století až po současné autory. „Těžištěm výstavy budou díla zapůjčená z významných varšavských a vratislavských soukromých sbírek, které disponují díly těch nejvýznamnějších polských poválečných autorů,“ uvedla kurátorka výstavy Štěpánka Bielešová.

Roberto Ferri

17. 5. – 7. 10. 2018 | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | GALERIE

Výstava představí tvorbu (kresby, skici, obrazy) současného italského umělce Roberta Ferriho. Malíře, který portrétoval například papeže Františka nebo kardinála Miloslava Vlka. Jeho malířský přednes čerpá z výtvarného jazyka starých mistrů (Caravaggio, Bosch, Michelangelo). Pro díla Roberta Ferriho je typický realismus až magického charakteru, který spojuje díla duchovního i světského obsahu.

Knihovna biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcorna

7. 6. – ŘÍJEN 2018 | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ | GALERIE

Výstava spolu s katalogem představí nejzajímavější knihy ze sbírky biskupa Lichtensteina. Vedle obsahové skladby knihovny seznámí návštěvníka rovněž s vlastním procesem nabývání knih, jejich vazbou a uložením. Pandán k vázaným knihám budou tvořit prezentované grafické listy, které byly dříve nedílnou součástí knihovny.

Kabinet hudby II.

OD 7. 6. 2018 | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ | ZÁMECKÁ KNIHOVNA

Doba vlády císaře Leopolda I. je spojena s působením olomouckého biskupa Karla II. z Lichtensteinu-Castelcorna na kroměřížském zámku, na jehož dvoře působili například Pavel Josef Vejvanovský a Heinrich Ignaz Franz Biber. Nová expozice dává návštěvníkům možnost nahlédnout podobu hudby u císařského dvora, který udával směr a určoval hudební vkus, v kontextu biskupského dvora reflektujícího všechny umělecké aspekty doby a svým záberem dalece překračujícího regionální hranice. Na vybraných ukázkách pak bude možné pozorovat, jak se vliv císařského dvora šířil a kopírovaly jej dvory církevních i světských hodnostářů.

Stanislav Menšík (1912–1970)

25. 10. 2018 – ÚNOR 2019 | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | GALERIE

Výstava představí dílo Stanislava Menšíka (1912–1970), malíře ze Svatého Kopečka, umělce velkého talentu a výrazné exprese i dojemné něhy a křehkosti. Těžiště jeho tvorby tkví v křesťanských námětech, věnoval se však také krajinomalbě, zátiší i malířskému záznamu prostých příběhů a útržků života. Nejvýznamnější část jeho práce vznikla ve válečných letech se svérázně interpretovanými ohlasy francouzského malíře Georgese Rouaulta (1871–1958), které silně rezonovaly s Menšíkovým uměleckým názorem.

Ke slávě a chvále

Tisíc let duchovní kultury na Moravě

STÁLÁ EXPOZICE | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Bez stálé expozice v Arcidiecézním muzeu Olomouc, která každoročně přiláká desetitisíce návštěvníků, by výčet výstav MUO nebyl úplný. Návštěvníci se mohou podívat na umění v diecézi od nejstarších dokladů hmotné kultury až do doby doznívání baroka. Velkou pozornost poutá pozlacený kočár biskupa Troyera, obrazy či sochy starých mistrů. Součástí prohlídkové trasy je během turistické sezony také gotická křížová chodba s freskami a Zdikův palác s propracovanou výzdobou románských oken.

Podrobnější informace najdete na www.muoc.cz

muo
muzeum
umění
olomouc

KONĚ V PIŠKOTECH

Slavnosti na dvoře císaře Leopolda I.

Arcidiecézní muzeum Olomouc / 25. ledna — 15. dubna 2018

Galerie / Václavské nám. 3, Olomouc

partneři

mediální
partneři

EuroZprávy.cz

